

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 11 (12)

TORONTO, Ontario, 1950 m. KOVO mėn. 16 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian R. C.
Society of Canada.
Authorized as Second Class Mail
Post Office Department, Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto,
Ont. Canada

Ypatingas šalpos uždavinys

Pereitame "TŽ" numeryje mes rašėme apie tremtinių šalpos, siūlydami ir Kanadoje sukurti centrą, kuris derintų visų lietuvių organizacijų pastangas šioje srityje. Tada mes kalbėjome apie tremtinius, dar dar tebesančius IRO stovylose, kurie negalės emigruoti, o nuo birželio 30 d. nebeteks globėti, ir apie senatorijose bei ligoninėse esančius tautiečius. Bet yra dar viena mūsų brolių tremtinių kategorija, apie kurią atskirai retai tekalbama. Tai Mažosios Lietuvos lietuviai ir buv. repatriantai, kurie jau seniai IRO globos neturi ir dažnai labai sunkiai verčiasi. Tiesa, LRaud. Kryžius iš savo kuklių išteklių ir juos yra šelpę ir tebeselpia, tačiau šitie ištekliai yra per maži ir jų toli gražu neužtenka. Neužtenka ypač dėl to, kad ši lietuviškos visuomenės dalis turi dar ir specifinių reikalų bei uždavinių, kuriems patenkinti mes mažai teprisidame.

Šitie mūsų broliai lietuviai jau eilę metų gyvena savarankiškai ir, beabejo, per tą laiką bus prie gyvenimo šioje šalyje prisitaikę. Kiekvieną dieną jų padėtis šią vasarą bus kiek geresnė negu tų, kurie tada naujai bus "įjungti į vokiškąjį ūkį". Šiems tai bus didelis sukrėtimas ir anųjų padėtis jie pasieks gal tik po poros metų. Juo labiau, kad jų tarpe bus daug didesnis procentas paliegelų, senelių ir kt. nedarbingų. Tuo tarpu Maž. Lietuvos lietuvių ir buv. "repatriantų" tarpe nedarbingųjų procentas beabejo yra lygus normaliai gyvenusių tremtinių nedarbingųjų procentui, nes darbingųjų atžanka jų tarpe nebuvo įvykdyta. Tai materialinis skurdas jiems gal ir mažiau gresia. Bet, jie turi, kaip sakyt, savų specifinių reikalų, prie kurių patenkimo viso pasaulio lietuviai turi būtinai prisidėti. Tai yra jiems sunkiai įvykdomos lietuviškųjų kultūros institucijų išlaikymo reikalas.

Šios kategorijos žmonių Vokietijoje, Austrijoje ir kt. kraštuose bus gal arti 20.000, nes vien mažalietuvių priskaitoma arti 12.000. Šitokioje masėje beabejo yra daug jaunimo ir vaikų, kuriems gresia nutolinimas nuo lietuviškosios kultūros ir nuo lietuviško žodžio. Jiems šis pavojus yra daug didesnis, negu mūsų aptartajai kitai tremtinių kategorijai, nes jų tarpe, beabejo yra žmonių su netvirtu tautiniu apsisprendimu, o juos jau ima savo globon vokiškosios organizacijos, įrodinėdamos, kad jie esą vokiečiai, nes esą kilę iš senosios Vokietijos ribų arba dėl to, kad esą evangelikai. Atšokus dailas, kad šie žmonės, besiverčiantys ir neužgūdinti tautinio nusistatymo žmonėmis bus linkimo pasinaudoti lengvesnio, pigesnio savo vaikų švietimo institucijomis, o daugeliui lietuviškasis švietimas ir prie geriausių norų bus nepasiekiamas. Mūsų tad uždavinys yra pagelbėti jiems suorganizuoti ir išlaikyti, kur galima, lietuviškas moky-

klas bei kitokius lietuviškos kultūros židinius, o kur to pasiekti nebus galima, paremti kitokiu būdu varomą lietuviškąjį švietimą ir lietuviškosios minties skiepimą.

Šitais reikalais beabejo yra susirūpinusi pirmiausia Maž. Lietuvos Taryba. Bet jos veikla kažkaip ribojasi santykiavimu su kitomis lietuviškomis institucijomis, o visuomenėje atgarsio mažai tegirdėti. Dėl to tai mes siūlome pirmiausia visur kurti, kad ir negausias, mažalietuvių draugijas, kurių uždavinys būtų ši ir kitus aktualius reikalus popularinti. Neabejojame, kad atgarsio bus ir kitos lietuviškosios organizacijos tą parems. O tuo tarpu siūlytume visoms mūsų organizacijoms šiuos gyvybinius mūsų tautos reikalus, labai surištus su visu mūsų laisvės kovos reikalu, įrašyti į savo uždavinių programą ir rasti būdų šitai lietuviškajai tremties grupei pagelbėti.

Klaipėdos šventės proga mes išelėme sumanytą įvesti Mažosios Lietuvos Dieną. Daugiau apie tai nerašėme nieko, norėdami išvengti kokių nors šis sumanymas raš visuomenėje. Tiesa, mūsų siūlymas buvo prisimintas JAV laikraščiu, tačiau ar jis priimtas, tuo tarpu nežinau. Galimas dalykas, kad laikurie laikraščiai specialiu numeriu Mažajai Lietuvai pašvęsti negalės dėl grynai techninių kliūčių. Lauksim tada kitų metų. "TŽ" savo siūlymą teberemia ir sekantį savo numerį skiria Mažajai Lietuvai. Kartu mes kviečiame ir organizacijas Maž. Lietuvą kovo 26 d. prisiminti, o ta pačia proga pradėti telkimą pinigų mūsų jau minėtam reikalui. Atsiminkime, kad gražių žodelių deklaracijos čia neduos nieko. Reikia realių žygių su apčiuopiamais rezultatais. Anų žmonių ir Mažosios Lietuvos likimo reikalas yra šventas tautinis reikalas ir nevalia jo valkioti grupinių varžybų scenose, bet reikia jam dirbti. Ir netas turės nuopelnų Mažosios Lietuvos ateičiai, kas barstys saujas skambių žodelių, bet kas padarys ką nors realaus.

Vyr. IRO įkurdinimo direktorius

Šiuo metu Kanadoje lankosi vyriausias IRO direktorius įkurdinimo reikalams Mr. Innes, kanadietis, kilimo iš Nova Scotia. Pagrindinis lankymosi tikslas yra bandyti įtikinti Kanados įstaigas ir organizacijas įsileisti į šį kraštą intelektualus, kurie dėl amžiaus ar sveikatos negali pasinaudoti dabar veikiančiu Kanados imigracijos įstatymu. Jo viltys yra sudėtos į efektyvią Kanados Rotarių intelektualų organizacijos paramą šiuo reikalu. Vienoje vietoje savo kalboje Mr. Innes pareiškė: "Šiuo metu Europoje dar yra apie 26.000 akademinių išsilavinimo visų tautų DP intelektualų. Daugumas iš jų yra baigę geriausius Europos universitetus bei akademijas: gydytojai, inžinieriai, architek-

70% KANADIEČIŲ NORI SUREGISTRUOTI KOMUNISTUS

Kanados Viešosios Opinijos Institutas, visuomenės atskleidimo keliu, surinko duomenis dėl šio krašte esančių komunistų suregistravimo. Institutas manymu, toks suregistravimas pagelbėtų, jei "politinė krizė ateitų"...

Už tokio įstatymo išleidimą

pasisakė 70%. Prieš įstatymą pasisakė 17% ir jokio nusistatymo nepareiškė 13%.

Pažymėtina, kad JAV tokio įstatymo pravedimui opinija esanti dar palankesnė. Tada už tokio įstatymo pravedimą pasisakė netgi 77%, o prieš — je buvo tik 11% ir savo nuomonės nepareiškė 12%. Ten jau ruošiamasi tokį įstatymą paskelbti ir komunistus suregistruoti.

Kadangi toks didelis % kanadiečių taip pat yra už komunistų suregistravimą, tai tenko laukti, kad vyriausybė padarys išvadą ir tokį įstatymą išleis. Suregistravimo darbas beabejo tektų Dominijos Tel-singumo Departamentui. Mama, kad suregistravimas palengvintų kontrolę komunistų špiunožų grupių, tad būtų naudinga ir prieš "politinę krizę".

TEL. VALIUS —
medžio režinys.

Iš R. M. Rielke
"Korneto" iliustracija

Atlee pirmus smūgius pakėlė

Anglijos parlamente dabar yra 315 darbiečių, 297 konservatorių, 9 liberalai, 1 nepriklausomas liberalas, 2 Airijos nacionalistai ir parlamento pirmininkas, kuris nebalsuoja. Tuo būdu darbiečiai turi vos 6 balsų daugumą. Naująjį kabinetą jau sudarė darbiečių lideris Atlee. Bevinas ir Cripps

liko savo vietose, bet ekonominis planavimas iš pastarojo perimtas naujo ministerio Gaitshel (buv. kuro min.). Cripps liko vien finansų reikalui. Liko savo vietoje ir sveikatos min. Bevan. Krašto gynybos min. Alexander išpuole, o jo vietą užėmė buv. sausumos kariuomenės min. Shinwell, kurio portfelį perėmė buv. maisto min. Strachey, savo vietą užleisdamas partijai sekretoriui Webb Kuro min. (vietoje Gaitshel) paskirtas Baker (buv. dominijų min.). Bevinas pavaduotoju bus McNeil, kuris kartu su Baker buvo nuolatiniu atstovu prie JTO.

Konservatoriai pirmą puolimą prieš naująją vyriausybę išvystė pūdamai plieno pramonės nacionalizavimo klausimu. Plieno ir geležies nacionalizavimo įstatymas jau yra priimtas senosio parlamento, bet jo įsigaliojimas buvo atidėtas iki šių metų pabaigos arba iki rinkimų. Konservatoriai, pūdami Atlee parašytą sosto kalbą pirmus savo smūgius nukreipė į tą jos vietą, kur kalbama, kad plieno ir geležies nacionalizavimo įstatymas bus vykdomas. Jie reikalauja, kad jo vykdymas būtų atidėtas iki metų pabaigos. Po karštų diskusijų pereitą ket-

virtadienį, kovo 9 d., vyriausybė laimėjo 14 balsų daugumą, nes liberalai konservatorių nepalaikė. Konservatoriai dar labai karštai reikalauja papildyti sosto kalbą pasizadėjimu išspręsti būtų trūkumo klausimą, tačiau ir šią kliūtį darbiečiai, perkopę: kovo 13 d. jie gavo net 25 balsų daugumą.

Nuteisti šnipai JAV

Šiomis dienomis JAV pasibai-gė pagarsėjusi rusų šnipų Koplanaitis ir Gubičevs byla. Koplanaitis už tėvynės išdavimą priteista 15 metų kalėjimo. Kadangi jau anksčiau jai buvo priteista už dokumentų vogimą 10 metų, tai 28 metų mergina viso gavo 25 metus kalėjimo.

Koplanaitės bendras — rusas V. Gubičevas taip pat pripažintas kaltu, bet kaip svetimos valstybės piliečiui pritaikyta kita bausmė: dviejų savaičių laikotarpis išvykti iš JAV, atimant bet kurią teisę kada nors čia grįžti.

Baigiamąjame žodyje vyriausias teisėjas pareiškė Koplanaitėi: "Jūs sutėsėte savo vardą, jūs atnešėte tragediją savo šeimai. Jūs blogai atsilgytinote kraštui, kuris jus užaugino".

Savaitės anžvalga

Ar JAV karo pajėgos pakankamai stiprios?

Ir JAV gynybos sekr. Johnson ir valst. sekr. Acheson paskutiniu metu buvo padarę stiprius pareiškimus ir gana optimistiškai atsiliepė apie JAV užsienio politiką ir svarbiausia apie jos karinį pajėgumą. Tačiau aviacijos sekretorius W. St. Symington priešingai Johnsono nuomonei, kad JAV galinčios Sovietų Sąjungą sumalti į dulkes, padarė gana pesimistišką pareiškimą. Jis operavo skaičiais: Sovietų Sąjunga turinti 150-170 divizijų, tuo tarpu JAV armija turinti tik 10 divizijų. Sovietų Sąjunga operuojanti 9000 kovos lėktuvų, JAV aviacijai tik 3.300 tos pat rūšies lėktuvų; raudonasis laivynas turįs 270 povandeninių laivų, JAV — tik 70.

Symington mano, kad jau dabar JAV reikėtų žymiai padidinti ir sustiprinti visas karo pajėgų rūšis, nes kritišku atveju gali būti per vėlu. Jo oponentai betgi įrodinėja, kad JAV gynybos esąs nepilnavertis, taikos metu laikyti galin-gą ir brangią karo mašiną. Esą, reikalui esant visa JAV ūkio ir pramonės sistema galinti būti tuoj perversa į karo metą padėti ir galinti greitai laiku priešą pasivyti ir net pralenkti. Kaip ten bebūtų, Symingtono pareiški-mas susilaukė rimto dėmesio ir atgarsio.

Graikijos rinkimai

Pereitą savaitę Graikijoje su-skaityti balsai pirmųjų laisvų demokratinių rinkimų po komunistų maišto. Buvo išstatyta 26 partijų kandidatai. Nebuvo tik komunistų, kaip pasireiškusių priešvalstybine veikla. Laimėtoja išėjo dešinio sparno populistų partija, bet daugumos ir ji neturi.

Ar Leopoldas grįš?

Sekmadienį, kovo 12 d. bel-gai balsavo karaliaus Leopoldo grįžimo į sostą klausimu. 57,68% pasisakė už karaliaus grįžimą.

"Balsavo" ir SSSR piliečiai

Pereitą sekmadienį raudonosios karalijos žmonės "balsavo" ir "išrinko" Sovietų Sąjū-čiausią Tarybą. Šių rinkimų progą visi žymieji S. Rusijos vyrai pasakė politines kalbas neva savo rinkiminuose rajonuose. Pagrindinis jų kalbų tel-gimas, kad komunistas ir kapitalizmas gali pasaulėje taikiai sugyventi: "Bet mes žino-me, kad tol, kol imperializmas egzistuoja, tol yra pavojus naujam karui", pabrėžė Motovas. "Tačiau Sov. Sąjunga yra užinteresuota ilgą ir per-stovia taika, kad įvykdytų savo didelę krašto atstatymo progra-mą". Visi jie ypatingai akcen-tavo, kad Rusija esanti pasiruošusi atnaujinti pasitarimus su Vakarais.

Sauro krašto netekimas jaudina vokiečius

Vak. Vokietijos polit. sluoks-niuose paskutiniu metu pasi-reiškė didelis nusivylimas ir nepasitenkinimas vakarais. To priežastis paselbė Sauro krašto atėmimas. Prancūzai paliekant per 50 metų naudotą krašto turtus — brangiomis anglimis, — kurios taip masina ir pačius vokiečius. Vokietijos politikai šaukia, kad vakariečiai juos apgavę, nes ir JAV, ir D. Britanija, ir pati Prancūzija savo laiku anksčiau buvo garantavusios, kad šis opus klausimas bus išspręstas pasirašant taikos sutartį. Visa vokiečių spauda prilygina vakariečius lenkams ir rusams, kurie atėmė jų rytų Vokietijos žemes. "Frankfurter Rundschau" pastebi, kad vakarinų valstybių vyrai prieję savo išminties galą, kad tokios neapgalvotos politikos tęsimas prives į chaosą, kuriuo tik Stalinas pasinaudos. Vokietija jau atsisako bedalyvauti Europos Tarybos posėdžiuose, vykstančiuose Strasbūre, o ministras pirm. Adenaueris savo kalboje pareiškė, kad nesitiki atsa-komybės dėl galimų vokiečių tautos išsišokimų. Įnirę vokiečių darbininkai ir mliniai demonstravo ir terorizavo anglis prie Braunschweigo, "kai tie bandė pradėti griauti gar-siagias H. Goeringo karo pramonės įmones. Tik atsiųsti tankai pajėgė išsklaidyti įnirusių minią.

Rusai vėl taiko į Iraną

Kai vakariečiai dar tebe-svarsto kaip sulaukyti komunistų žygiavimą pietryčių Azijoje, rusai kiek galedami stiprin-tudek partijos veiklą Irane. Ši komunistinė partija paskutiniu metu įgauna vis daugiau ir daugiau įtakos. Momentas jau veik-ti labai palankus. Dėl pereitų metų menko derliaus daugelyje Irano vietų visai arti bado. Diplomatiniai sluoksniai iš Tehe-rano įspėjo skubiai Vašingtoną, kad susirūpintų, nes kaip kraštas visrąs komunistiniu. Vašingtonas netikras ar paslėgtų jam Maskvos pasiklausą sukludyti ir klausimą tebe-svarsto.

— ROMA. — Du didieji Vatikano pastatai, kuriuose bus įrengtos trys šv. Metų parodos — bažnytinio meno, katalikų akcijos ir misijų — jau baigiamai įrengti. Via Concillazione, t.y. pagrindinė gatvė, kuri jungia Vatikaną ir šv. Petro aikštę, jau baigta tvarkyti.

Tėviškos žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Redakcinis Kolektyvas

Redaktorius Dr. A. Šapoka

Laidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniškai, Austrijoje, Pietu Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniškai, pusei metų — Kanadoje \$2, visur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

341 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas AD 4265

Pilkieji žmonės

Mes žmonės iš gatvės, visomis jėgomis tikime, kad ši gatvė, šis pasaulis, kuriame Dievas mus įkurdino, yra mūsų pašventimo vieta.

"Etudes Carmelitaines".

Prancūzų didysis mintytojas, rašytojas ir kalbėtojas Tėvas Antoninas Dalmatius Sertillanges "Nematomoje realybėje" rašė: "Viena didelės vaizduotės moteris šiais laikais paprastais žodžiais kreipėsi į vieną viešulį: "Matau tėvo mintis, kurios perauja jūsų sielą". Taip iš tikrųjų yra. Mūsų siela, dvasinė, nevaisinga, reikalinga arimo, o šviesūs gilūs apmąstymo spinduliai šiuo atžvilgiu pakeičia arklų vagas".

O kareivis nepasirašiusių prancūzų katalikų "Etudes Carmelitaines" žurnale paskelbė: "Mes, gatvėje minios suspausti, nesiojame savo sielose gilią tylos tuštumą, kur Viešpaties žodis gėdai pasilsėti ir prabilti..."

1. — — —

Jūs, be abejoj, esate sutikę žmonių, kurie labai daug ir labai garsiai kalba. Jiems atrodo, kad, jeigu jie nekaltūs — viskas suirtų ir apimtų.

Jie kalba ir tada, kai nėra kam jų kalbos klausytis, kai jų skelbiamos mintys tiek kartų girdėtos.

Be abejoj, jūs matėte ir kitokių žmonių, kurie yra nepaprastai tylūs ir dažnai nuolat sėdi. Jie daug nekalba. Jie ne kartą sutinkami gatvėje, kai eina į savo darbavietas ar kai vakare grįžta iš jų. Pilki ir labai paprasti tie žmonės; jie užkalbinti labai paprastai atsako; jie kokiai nesuipratimo metu labai trumpai pasako savo paprastą nuomonę.

Tų pilkių žmonių tarpe atrastinė ne tik mokyti, ne tik tyliai mokyti; ne tik pasiaukojusių savo vaikams tėvų, bet ir paprastų darbininkų, buvusių ar esamų ūkininkų ir tarnautojų.

Dabarties gyvenimas visus suspaudė. Gyvenimas pasidavė tartum, atvira gatvei, kuri daro įtakos galvosenai, laikysenai, elgesiui. Žmogus tampa mišratyje nenorom pajunta tylos tuštumą, kai jo mintys ir siekimai susikryžiuoja su aplinkos sugesta. Norėtų šaukti, norėtų prabilti tokiais žodžiais, kad visi išgirstų, tačiau jau iš anksto žino, jog jis būtų "Vox clamans in deserto" — tyruose skambūs balsas.

O tačiau dabarties žmogus jaučia, kad jo gilios tylos tuštumoje galėtų brestti ir augti Viešpaties žodis. Betgi tas žodis nebėra tol, kol žmogus viduje višpatas jo paties valia, kol jis nesugebės visa priimti kaip Apvaizdos siunčiamas malonės, kol jis nemokės giliai paklusti. Jau minėti prancūzai rašė:

"Nenuoduokime didelių. Dievas nieka be reikalo nemėto; mūsų gyvenimo pulsas yra jo galingesnis; juo kiekvienas su smūgiu yra iš Dievo valios. Vos žmogus atidaro akis, tuojau patenka į jo pulsavimo ratą, — ar tai bus telefono skambinimas, ar raktas, kuris nenori užrakte apsisukti, ar autobusas,

kuris vėluoja arba yra perpildytas ar iš jo pat nosis pasprunka. Gal tai bus mūsų kaimynas, kuris užėmė visą suolą arba stiklas, kuris skamba, kad net galvoje užta. Tai bus dienos dantuotas ratas; koks nors vienas žingsnis, patraukęs su savimi kitą žingsnį; koks nors darbas, kurio patys sau nenorėtume išsirinkti; giedra ir jos pasikeitimas, ir dėl to toks ryškus, jog visiškai nepriklausomai žmogaus valios. Kartą mums yra šalta, kartą vėl karšta..."

Tai, norom nenorom tenka mokėti priimti visas smulkmenas, dažnai nemalonias, o tada ir visą gyvenimą įgauna kitoki antspalvį

2. — — —

Tie žmonės, kurie iš kuklumo net po savo samprotavimų nepasirašė, visą apmąstymą baigia šiais įsidėmėtinais žodžiais:

"Kozin kas skambina? — Greitai bėkime atidaryti, — tai Dievas ateina mus mylėti."

"Kazin kas klausia patarimo? — Esame pasirengę padėti... tai Dievas ateina mus mylėti. "Laikas sėsti už stalo? — Eina: me: tai Dievas ateina mus mylėti. Leiskime Jam".

Pilko žmogaus, daug laiko praleidžiančio savo namuose, gyvenimas nėra sudėtingas. Kartais koks pažįstamas ateina į aplankyti; kartais ateina patarimo paklausti; kartais sveičia jis už stalo pasodina ir vaišina savo kasdienine duona.

O juk pasitaiko prie kieno nors namų gerokai palaukti, kol kas nors iš jame gyvenančių teikiaski skambučių išgirsti ir įleisti. Pasitaiko kartais gerą pusvalandį palaukti, kol į sveičių kambarėlį malonės ateiti šeimininkas ir surūgusiu, nepatenkintu veidu paklausti — ko mes norime.

Pilkas, kasdieninis žmogus neturi papročio užsirašinėti sėdėti, o j duris pasibeldus jis tuoj eina žiūrėti, kas pas jį ateina. Jeigu jis jaučiasi kam nors naudingas, jis pats nueis aplankyti ir gerą žodį ištarti. O jei jau pas jį kas nors patarimo klausia ateina, jis paprastai atdžiais pasako tai, kas jam atrodė esmingiausia.

Pilkas žmogus nėra tas, kuris paskui gyvenimą eina; tiesa, jis nesiveržia į pirmąsias eiles, tačiau savo pareigas pažįdindamas atlieka ir dar savo artimui padeda.

Pilkas žmogus nėra tas, kuris jokios išminties ir patirties neturi; tiesa, jis garsiai nerėkia ir daug nekalba, tačiau visi jo žodžiai iš širdies ištinti ir mieli, kaip artimo meilė.

Pilkas žmogus glūdi kiekvienoje artimųjų ratelėje, nes per artimuosius jis sustanda kelių ir į visą visuomenę.

Pilkas žmogus, pagaliam, yra minties ir veiksmo žmogus, nors jo didžiųjų darbų niekas ne

J. Kuzmickis

JAV ūkiškoji būklė

Š.m. pradžioje ūkiška padėtis JAV būtų negalėjusi nusistovėti, jei ne angliakasti streikas. Anglies trūkumas vertė ne vien įmones darbo laiką pusiau sutrumpinti, geležinkelio susisiekimą suvaržyti, bet ir apstydė įmonių visai uždaryti. Anglies nedateklus palietė net mokyklas. Ir jos keliom savaitėm uždarė duris ūkinės spaudos sutartinė pranašystė, kad 1950 m. pirmame pusmetyje būsimanti gera konjunktūra pakibo ore. Bedarbių skaičius vis sparčiau auga.

Įpirkimo galia menkėja dėl eilės priežasčių. Beplintys nedarbas ar laikinės "atostogos" atsiliepa įpirkimui. Dabartiniu metu apie 8,4% JAV darbininkų yra bedarbiai. Žinoma, jie turi taupmenų ir kurį metą gauna gauna bedarbio šalpą. Tačiau tai verčia juos būti apdairiais ir sotiūriais, nes apdrauda tik tik privačios iniciatyvos. O laikurose valstybės bedarbių esama net iki 12-17%.

Kita svarbi priežastis — vidaus rinkos persitvėrimas, juntamas namų apyvokos ir baldų rinkoje. Šaldytuvo, kilimo ar stalo juk ilgam užtenka. Neabejotino susirūpinimo kelia užsienio rinkos. JAV pramonė yra išaugusi į milžiną, kuriam vidaus rinkos neužtenka. Bet užsienio rinkos yra ribotos. Jų dalį blokuoja bolševizmas, kitą nacionalizmas. Europai teikiamaoji parama pilnai nepatenkina nei V. Europos valstybių, nei JAV. Marshallio planas verčia susirūpinti ateitimi. Ateina metas, kad už tarptautines rinkas reikės aštriai kovoti. D. Britanija yra ryškiausias pavyzdys. JAV kurį metą galės gyventi iš kapitalo, tačiau neamžinai.

Pragyvenimo išlaidos, nuolat didėjusios iki 1948 m. vidurio, praėjusių metų paskutiniame ketvirtyje ėmė sistematiškai kristi.

Tie 5 mil. bedarbių turi įtakos ne vien į amtos eilės reikmenis, bet net į maisto vartojimą. Maisto kainos yra pakilusios 100% lyginant su 1935-39 m. Šiai sričiai remti vyriausybė išleido dideles sumas. Maisto klusimas JAV yra nepaprastai svarbus, nes sudaro apie 30% visų išlaidų.

Nuomos palyginti mažai tepakilusios, nes jos yra kontroliuojamos. Tą kontrolę palaikinus 1950 m. birželio mėn., nuomos galvotrukčiai pradės kilti.

Vyriųsųbė deda pastangų pragyvenimo lygį išlaikyti įvairiomis dirbtinio finansavimo priemonėmis. Tačiau tą galima daryti tik iki tam tikrų ribų.

Budžeto diskusijos pastaruoju metu, visuomet yra aštrios. Ies paliečia amerikiečių jautriausią nervą. Amerikietis pirmiausia jaudinasi dėl finzinio skausmo, o vėliau rasti, kad H. Truman esq. nepaprastai "žiaurus" fiskalinėje srityje.

1950-51 m. budžetas siekia 42,5 bil. dol. Vidutiniškai kiekvienas gyventojas apkrautas \$282. Apie 41% numatoma padengti individualiais mokesčiais, 23% — įmonių mokesčiais, 18% — prabangos, 12% — tiesioginiais ir paskolomis.

Prezidentas, siūlydamas budžetą, numatė, kad 5 bil. dol. truks ir tuo būdu reikisį padengti vidaus paskolomis. Vidaus politikos sumetimais vyriausybė siūlo sumažinti asmeninius, patamavimo mokesčius ir padidinti įmonių mokesčius. Pastarieji, žinoma, vėlguls ant vartotojų pečių.

Vidaus paskolos per pastaruosius 30 m. nepaprastai padidėjo. 1949 m. buvo 12 bil. dol., kai 1938 m. — 260 bil. dol. Vyriausybė išleidžia 5,6 bil. dol. joms amortizuoti ir pralūkanoms apmokėti.

Prezidento žodžiais "krašto gynybai 1950-51 numatoma išleisti apie 30 bil. dol. t. y. 71% viso budžeto". Į tą sumą įeina ne vien tiesioginės, bet ir netiesioginės karinės išlaidos: krašto gynybai 13,5 bil. dol., veterano šalpai 6,1 bil. dol., viešoms paskoloms amortizuoti 5,6 bil. dol., tarptautiniams reikalams 4,7 bil. dol. Į pastarąją sumą įeina įvairūs tarptautiniai finansavimai, pav., Marshallio plano, kurie netiesiogiai tiesiog yra susieti su pasirušimui karui.

Przymėtina, kad ne "karinės" pozicijos budžete užima vis svarbesnę vietą. 1947 m. jos sudarė 6 bil. dol., o 1950-51 m. numatoma 12,5 bil. dol. t. y. siekia 29% viso budžeto. Čia svarbių vietų užima fisko parama socialinėje, žemės ūkio, statybos ir kitose srityse. JAV socialinėje srityje yra dar toli atsilikusias nuo V. Europos. Tačiau pamatu daroma pažanga.

Kaip žinome, gryno vandens

Krašto ir tarptautiniame ūkyje jaučiamas kaikuris nedarnumas turi įtakos ir bankus ir biržą. Federal Reserve Board nurodo, kad turi būti vedama atsargi kredito politika. Biržoje akcijų kursas nerdingai svyruoja, visiškai nesiderinant tam optimizmui, kuris buvo pranašautas dar taip neseniai.

JAV, kurios aukščiausi skelbė atsiribojimą nuo kito pasaulio, dabar turi numatyti visumo problemas ir tinkamai jas išspręsti. Šiuo metu, kaip tik šiame krašte juntama pradžia svyravimo, kuris anksčiau buvo perdėtas, o dabar kartais klaidinai nutilyimas. JAV ūkis dabar gyvai siejamas su pasaulio ruošimu karui, nes beveik visos priemonės taikoma išgelbėti, de-ja, liko bergždžios. Čia ir kitose srityse šis kraštas ir vakarietiškas pasaulis atsiduria klaidioje nežinioje, kuri lemia kurdami ir grąžinančių ryšių.

Gediminas Gaiva.
(Straipsnis rašytas prieš angliakasti streiko pabaigą, todėl tą straipsnio dalį, kur kalbama apie tą streiką, išleisdome. Red.)

gynybai 1950-51 numatoma išleisti apie 30 bil. dol. t. y. 71% viso budžeto". Į tą sumą įeina ne vien tiesioginės, bet ir netiesioginės karinės išlaidos: krašto gynybai 13,5 bil. dol., veterano šalpai 6,1 bil. dol., viešoms paskoloms amortizuoti 5,6 bil. dol., tarptautiniams reikalams 4,7 bil. dol. Į pastarąją sumą įeina įvairūs tarptautiniai finansavimai, pav., Marshallio plano, kurie netiesiogiai tiesiog yra susieti su pasirušimui karui.

Przymėtina, kad ne "karinės" pozicijos budžete užima vis svarbesnę vietą. 1947 m. jos sudarė 6 bil. dol., o 1950-51 m. numatoma 12,5 bil. dol. t. y. siekia 29% viso budžeto. Čia svarbių vietų užima fisko parama socialinėje, žemės ūkio, statybos ir kitose srityse. JAV socialinėje srityje yra dar toli atsilikusias nuo V. Europos. Tačiau pamatu daroma pažanga.

Krašto ir tarptautiniame ūkyje jaučiamas kaikuris nedarnumas turi įtakos ir bankus ir biržą. Federal Reserve Board nurodo, kad turi būti vedama atsargi kredito politika. Biržoje akcijų kursas nerdingai svyruoja, visiškai nesiderinant tam optimizmui, kuris buvo pranašautas dar taip neseniai.

JAV, kurios aukščiausi skelbė atsiribojimą nuo kito pasaulio, dabar turi numatyti visumo problemas ir tinkamai jas išspręsti. Šiuo metu, kaip tik šiame krašte juntama pradžia svyravimo, kuris anksčiau buvo perdėtas, o dabar kartais klaidinai nutilyimas. JAV ūkis dabar gyvai siejamas su pasaulio ruošimu karui, nes beveik visos priemonės taikoma išgelbėti, de-ja, liko bergždžios. Čia ir kitose srityse šis kraštas ir vakarietiškas pasaulis atsiduria klaidioje nežinioje, kuri lemia kurdami ir grąžinančių ryšių.

Gediminas Gaiva.
(Straipsnis rašytas prieš angliakasti streiko pabaigą, todėl tą straipsnio dalį, kur kalbama apie tą streiką, išleisdome. Red.)

Mokslininkai jau palyginti seniai žino, kokius milžiniškus energijos šaltinius duoda saulėje vykstanti vandenilio į helį pereinimo reakcija. Ir pats helis ("saulės elementas") buvo nustatytas pirmą kartą saulėje negu surastas žemėje. Tačiau ši reakcija saulėje vyksta prie temperatūros 20.000.000 laipsnių C ir milžiniško spaudimo. Tokių sąlygų žmogus nesitiekė, o kada sudaryti žemėje, o tuo pačiu ir pakartoti šį procesą. Tačiau urano bomba, duodanti pačiam židiny apie 100.000.000 geros progos pagyvoti apie tą galimybę.

Todėl ir kyla klausimas ar urano atominė bomba, atnešanti su savimi vandenilio, negalėtų pasitarnauti kaip "deguvas" vandenilio bombos sprogdumui. Sprogus urano bombai ir išsivysčius reikiama temperatūrai, prasidėtų vandenilio virtimas į helį ir įvyktų antrasis dar baisesnis vandenilio bombos sprogdimas.

Antra, daugiau užsimenama ir atrodė lengvesnė, galimybė yra panaudoti ne vandenilį, bet jo izotopus: Deuterį ar Tritiumą. Deuteris perneša į helį prieš daug žemesnės temperatūros — 200.000 laipsnių C ir duoda beveik tą pačią energiją. Vokietų mokslininkai nuo 1935 metų intensyviai ta kryptimi dirbo, o ypač karo metu. Norvegijoje buvo įrengta įmonių "sunkiajam vandeniui" gaminti, bet Britams pavyko jas su naikinti. JAV Atominės Energijos Komisija irgi neabejotinai

Neemigruojančių reikalu

Didelė dalis lietuvių tremtinių įvairiais būdais iš Vokietijos ir Austrijos išemigravo. Tačiau nemažai lietuvių dėl įvairių priežasčių dar liko Vokietijoje. Ligonys, invalidai ir neturintieji DP statuso negalės niekur išvažiuoti. Kita dalis vargiai ar sėspės išvažiuoti dėl afidavimų, darbo sutarčių stokos ir kitokių priežasčių. Visa tai labai gerai supranta žiuriejai rytų saktapai, kurie dabar stengiasi įvairiais būdais likusius pabėgėlius suvilioti grįžti į plačiąją tėvynę. Tam reikalui paskutiniu laiku amerikiečių zonoje leista lankytis sovietų emigracinei misijai, kuri būk ieško sovietų piliečių, kuriuos gali grąžinti prievarta. Lenkų spauda rašo, kad baltieji rusai labai seka tos misijos lankymosi planą ir stengiasi nebūti stovyklose misijos apsilankymo laiku. Pastebima, kad misijos atvykimas tremtinių tarpe išaukšė didelę paniką.

Šiuo metu visoms pabėgėlių tautybėms transliuojami radio pusvalandžiai. Maskvoje sulig Michalkovo scenarijus sukama filma iš DP gyvenimo ir jų globėjų "žiaurumo", kurie "trukdo" norintiems grįžti į namus. Ta filma bus rodoma DP stovyklose.

Vokietijoje likusiems DP ir perkeltiems į vokiečių ūkį mokama po 27 DM per mėn. be darbo pašalpos, nes darbo gauti beveik nėra jokių galimybių. Už tokią sumą Vokietijoje pragyventi neįmanoma. Bene todėl ryšių karininkai IRO centre prašo paskirti iš Marshallio plano lėšų kooperatyvinių įmonių įsteigimui, kartu daroma žygių netrukdyti likusiems DP steigti savo mokyklas, laikyti savo knygynus, leisti laikraščius ir t. t. Kokie bus visų jų prašymų rezultatai, dar nėra aišku, tačiau ten likę dirba ką gali savo neaiškiai ateičiai užtikrinti.

St. B-kas.

LENKA IR TOLIAU IŠKELDINA VOKIEČIUS

Lenkijos komunistinė Bieruto valdžia iškeldina dar 125.000 vokiečių, kurie buvo likę Lenkijai priskirtose Vokietijos srityse. Iškeldinamieji jau pakeliui. 25.000 vokiečių, pagal susitarimą su alijantais ir Bonnos valdžia, atvyksta į Vakarų Vokietiją, o 100.000 — perkeliama į Vokietijos sovietinę zoną. Tai, gi, metų laikotarpis, esą, neliksą nė vieno vokiečio tose srityse. Toje teritorijoje prieš karą gyveno apie 8 mil. vokiečių.

Ir kada gi pasibaigs tas "tautų perklinojimas"? Atrodo, kad pasaulis, ypač Vakarai (nes sovietams milijonų žmonių perklinojimas — yra ne naujiena), prisivirs tiek košės, kurią bus sunku besuvalgyti...

Nuotrupos apie baisų ginklą

Po prez. Trumano įsakymo JAV Atominės Energijos Komisijai "įvesti atominių ginklų, įskaitant vandenilio bombas, gamybą" viena iš gyviančių temų pasidarė — nauja būsimoji vandenilio bomba.

Modernusis mokslas įrodė, kad medžiagos mažiausioji dalelė — atomas yra dinamiškas mikrokosmas. Apie branduolį susiję dalykai iš pradžių ir neaiškūs, kaip branduolys susijęs su atominiais svoriais: 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209 ir 210, o švino "praktiškas" atominis svoris yra 207,21. Izotopus galima atskirti tikta išnaudojant jų skirtingą masę: skirtingas greitis elektriniam lauke, garavimo greitis ir kt., taigi, tik fizinių priemonėmis. Tam reikalingi naujoji metodai: centrifugavimas, paprasta difuzija ir Clusiuso (1938 m.) pritaikyta termomodifuzija. Kaip jau minėjome, vandenilio atomas susideda iš vieno prutono branduolyje ir vieno elektrono. Jo atominis svoris yra 1,0081.

1932 metais H. C. Uray atrado vandenilio izotopą su atominiu svoriu 2,0147. Vadinasi, jo struktūra: branduolyje vienas prutonas ir vienas neutronas, o aplink skrieja vienas elektronas. Pats atomas buvo duotas jame net atskiras simbolis D (dėl jo didelės svarbos). Normaliam vandeniliui yra jo 0,0002 dalis. Taip pat yra sukurta izotopas ir su atominiu svoriu 3 ir jis pavadintas Tritiumu. Jo vandeniliui yra 0,000001 dalis.

Kaip žinome, gryno vandens molekulė susideda iš dviejų atomų vandenilio ir vieno atomo deguonies. Palaipsnės elektrozės būdu galima vandenį padauginti "sunkiojo vandens" D₂O ir "pusiausunkiojo" DHO kiekis. Jų gausiai randama ir vandenį, likusiam celėse, kur buvo gaminamas vandenilis elektrolizavimo būdu. Tolimesnis ilgas elektrinis procesas ekstrahuoja deuterį. Vandenilio izotopai skiriasi tarpusavyje daug daugiau negu kitų elementų savo relatyvinių masės skirtumu. Pav., Deuteris yra 100 proc. sunkesnis negu vandenilis. Palyginę aukščiausių paduotų švino izotopus, matome, kad jų relatyvinis masės skirtumas yra labai mažas. Todėl yra pagrįdota manyti, kad vandenilio izotopai yra lengviau atskiriami, negu kitų elementų izotopai.

Ligsiolinis atominės bombos principas buvo skaldymas urano atomų neutronų pagalba, gaunant lengvesnius elementus.

Vandenilio gi bombos veikimo principas būsiq kitoks. Iš vandenilio bus stengiamasi gauti sunkesnį elementą. Toks sekantis elementas yra Helis, kurio atominis svoris 4,003. Vadinasi, Helui gauti reiks panaudoti atomų jungimo principą. Iš aukščiausių paduotų vandenilio ir jo izotopų atominių svorių matome, kad helio atomų galima gauti sujungiant 4 vandenilio atomus, 2 deuterio atomus ar prijungiant prutoną prie tritiumo.

Vandenilio atominės bombos principas būsiq kitoks. Iš vandenilio bus stengiamasi gauti sunkesnį elementą. Toks sekantis elementas yra Helis, kurio atominis svoris 4,003. Vadinasi, Helui gauti reiks panaudoti atomų jungimo principą. Iš aukščiausių paduotų vandenilio ir jo izotopų atominių svorių matome, kad helio atomų galima gauti sujungiant 4 vandenilio atomus, 2 deuterio atomus ar prijungiant prutoną prie tritiumo.

Vandenilio gi bombos veikimo principas būsiq kitoks. Iš vandenilio bus stengiamasi gauti sunkesnį elementą. Toks sekantis elementas yra Helis, kurio atominis svoris 4,003. Vadinasi, Helui gauti reiks panaudoti atomų jungimo principą. Iš aukščiausių paduotų vandenilio ir jo izotopų atominių svorių matome, kad helio atomų galima gauti sujungiant 4 vandenilio atomus, 2 deuterio atomus ar prijungiant prutoną prie tritiumo.

Mokslininkai jau palyginti seniai žino, kokius milžiniškus energijos šaltinius duoda saulėje vykstanti vandenilio į helį pereinimo reakcija. Ir pats helis ("saulės elementas") buvo nustatytas pirmą kartą saulėje negu surastas žemėje. Tačiau ši reakcija saulėje vyksta prie temperatūros 20.000.000 laipsnių C ir milžiniško spaudimo. Tokių sąlygų žmogus nesitiekė, o kada sudaryti žemėje, o tuo pačiu ir pakartoti šį procesą. Tačiau urano bomba, duodanti pačiam židiny apie 100.000.000 geros progos pagyvoti apie tą galimybę.

Todėl ir kyla klausimas ar urano atominė bomba, atnešanti su savimi vandenilio, negalėtų pasitarnauti kaip "deguvas" vandenilio bombos sprogdumui. Sprogus urano bombai ir išsivysčius reikiama temperatūrai, prasidėtų vandenilio virtimas į helį ir įvyktų antrasis dar baisesnis vandenilio bombos sprogdimas.

Antra, daugiau užsimenama ir atrodė lengvesnė, galimybė yra panaudoti ne vandenilį, bet jo izotopus: Deuterį ar Tritiumą. Deuteris perneša į helį prieš daug žemesnės temperatūros — 200.000 laipsnių C ir duoda beveik tą pačią energiją. Vokietų mokslininkai nuo 1935 metų intensyviai ta kryptimi dirbo, o ypač karo metu. Norvegijoje buvo įrengta įmonių "sunkiajam vandeniui" gaminti, bet Britams pavyko jas su naikinti. JAV Atominės Energijos Komisija irgi neabejotinai

savo darbų plane turi vietą šiems vandenilio izotopams. Todėl, atrodo, šiais ar kitais metais Eniwetok saloje greičiau sprogs deuteriumo, o ne vandenilio bomba.

Būsimosios bombos galingumas būsiq žymiai didesnis negu urano bombos. Skaldant uraną ar plutoną tik viena dešimtoji dalis procento arba vienas gramas masės iš karto žūsta ir pereina į energiją, o jungiant, pav., vandenilį turėtų pereiti į energiją aštuonios dešimtosios vieno procento arba 8 gramai iš kilogramo. Vadinasi, 10 kg vandenilio perversa į helį duotų tiek pat energijos, kiek duoda 1.600.000 tonų trinitrotulolo arba 80 kartų daugiau už Hirošimos bombą, o 100 kg vandenilio bomba būtų lygi 800 Hirošimos tipo bombų. Ji visai su naikintų virš 400 kvadratinų mylių plotą, su tarpu kai Nagasaki bomba sunaikino apie 10 kvadratinų mylių, o patobulinta Eniwetok bomba būtų tai padariusi 15 kvadratinų mylių plote.

Nuogastavimai, kad viršimnų reakcijų poveikis įstijungs visa atmosfera gaubianti žemę ir susidarys grandininė reakcija su anglimi, azotu ir deguoniu (elementais esančiais atmosferoje) ir žemė virs saule, — mokslininkų teigimu neturi rimto pagrindo, nes atmosferos temperatūra yra peržema.

A. J.

A. Macelna.

Auka Dievui ir auka vyrui

(Atsakymas į vieną laišką)

P-lai Irenai G.
Toronto, Kanada.Freiburg 1. Brsg.
1950 m. vas. 18 d.

Mieloji Pamelė Irena.

Gal bus jums truputį nuostabu, kad į Jūsų laišką, rašytą man š. m. vasario 2 dieną, atsakau per laikraštį. Tačiau šitai padaryti paskatinote mane Jūs pati, paminėdama savo laiške, kad Jūsų keliamas klausimas "labai daug kam užkliūva ir esti sunkus". Vadinasi, juo esate susirūpinusi ne tik Jūs viena. O jeigu taip, tai tegul ir mano atsakymą paskaito ir visi tie, kurie šiuo klausimu domisi ir kartais net juo serga. Gal jie bus jums dėkingi, kad savo laišku mane paskatinote patiekti keletą minčių, kurios, jeigu jų rūpestio ir nenuims, tai bent padės kiek aiškiau į jį pažvelgti ir bliviau jį išspręsti. Štai dėl ko aš ir atsakau jums ne privatiškai, bet viešai.

Savo laiške Jūs statote man du klausimu:

1. Kodėl Bažnyčia Mergystės luomą stato aukščiau už Moterystės ir 2. kodėl Mergystės pašaukimas mus baugina ir kelia nerimą.

Šitie du klausimai iš tikro, kaip ir Jūs pati aukščiau cituotais Jūsų žodžiais pasakote, rūpi ne tik jums, "nedidelio ūgio mergaitei dypekui", bet ir kiekvienai Jūsų lyties atstovei, sulaukusiai 16-18 metų. "Antrojo pašaukimo", kaip Jūs sakote, klausimą sprendžia kiekviena mergaitė savo nemigo naktimis arba prieš Marijos altorių kurioje nors tamsioje bažnytelėje. Ir tai nėra tik brendimo metų blaškymasis. Tai gilios prasmės dalykas, atskleidžiantis pačias moteriškosios širdies gelmes. Moteris ieško aukos. Aukotis yra pagrindinis jos troškimas. Atsiduoti, kaip gražiai yra pasakęs Ph. Lershas, "Vom Wesen der Geschlechter", München, 1947, yra moters esmė. Tačiau kam? Dievui ar vyrui? — Štai klausimas, kuris kankina kiekvieną kilnios dvasios mergaitę. Ir kaip jį išspręsti?

1. Mergystės esmė

Moterystės esmė mums yra žinoma. Tai yra dviejų žmonių — vyro ir moters — bendrumas, sudaryta tam, kad per Sakramentą save pašventų, per abipusį paramą save papildytų, per kūninį susijungimą gimdytų kūdikius. Tačiau kas sudaro Mergystės esmę? Kame glūdi šio luomo pagrindinės žymės? Kuo remiasi jo kilnumas? Moterystė yra sakramentas, vadinasi, vienas iš aukščiausių Kristaus religijos dalykų. Mergystė yra tik paprastas apžadas, tik paprasta sakramentalija. Moterystė yra amžina ir jokia žemiškąja galia nesuardoma. Mergystė gali būti tik laikinė o net ir nuo amžinųjų apžadų popiežius gali atleisti. Moterystė praplečia žmogų, ji suvesdama su kitu ir iš jo sukurdamą šeimą. Mergystė palieka į vieną vienišą. Todėl atrodo, kad ir religiniui, ir psichologiniui, ir socialiniui atžvilgiu Moterystė turėtų būti aukštesnė už Mergystę. O vis dėlto taip nėra. Vis dėlto Bažnyčia anatema grąšina tam, kuris šitai manytų ar sakytų. Kuo tad ji remiasi?

Mergystės kilnumo pagrindas yra nedalinama auka Dievui. Moterystė taip pat yra auka. Tačiau ji yra auka žmogui: moters — vyrui, vyro — mo-

teriai. Tuo tarpu Mergystėje žmogus save aukoja Dievui. Jis aukoja save visą: savo sielą ir savo kūną. Jis nori būti visai Viešpaties. "Kas yra vedęs, tas yra padalintas" — šitie šv. Pavilo žodžiai atskleidžia savotišką Moterystės dramą. Tiesa, ir čia žmogus gali ir net turi save aukoti Dievui. Tačiau Moterystėje jis tai daro per kitą žmogų: moteris per vyrą, vyras per moterį. Moterystėje tarp Dievo ir žmogaus įsiterpia kitas žmogus, pats pirmasis paįmamas anojų auką ir tik paskui ją perteikdamas Dievui. Tuo tarpu Mergystėje jokio tarpininko nėra. Mergystėje žmogus stovi prieš Dievą tiesiog ir tiesiog pats save aukoja. Moterystėje mano kunigas yra mano žmona ir aš esu žmonos kunigas. Moterystėje kunigas yra pats žmogus: jis pats save aukoja Dievui savomis rankomis. Jeigu kur gyvenimas yra panašus į Mišijų auką, tai tik Mergystėje.

Todėl darosi savaimė aišku, mieloji Pamelė, kad Mergystės auka yra kilnesnė už Moterystės auką. Aukoti save Dievui iš tikro yra kilniau, negu aukoti save žmogui, o tik paskui per jį būti paaukotam Dievui. Tai gi ne subjektyvinės atskiros asmens pastangos iškelia Mergystės luomą aukščiau už Moterystę, bet pats jos aukos pobūdis. Subjektyviai neviena motina yra kilnesnė už vieną vienuolę. Tačiau šios subjektyvinės dorybės nepadaro Moterystės tiesiogine, nedalinama auka Dievui, ir subjektyvinės nedorybės nepanaukina šios nedalinamos aukos bruožo Mergystėje. Mergystė, kaip tiesioginė, nedalinama auka, stovi aukščiau už padalintą netiesioginę auką, kokia yra Moterystė.

Tačiau neapsirinkite, Pamelė Irena, manydama, kad šis kilniausias luomas jau pats sa-

vaimė pašvenčia kiekvieną atskirą mergaitę. Toli gražu nei Mergaitė, pasirinkusi Mergystės luomą, pačiu šiuo faktui dar negali didžiulius prieš ištekėjusias moteris. Mergaitė Mergystės luomo yra pašvenčiama tik tada, kai savo gyvenime ji įvykdo šio luomo žymes. Kitai sakant, kai savo pažadą ji išplečia visai savo būčiai. Yra žinomas senas, bet labai prasmingas posakis: "Habitus non facit monachum — drabutiis dar nepadaro vienuolio". Neužtenka užsidėti vienuolės gobtuvą, neužtenka padaryti

mergystės apžadus, bet reikia, kad šiuo apžadų prasmę su spindėtų mergaitės buvimu bei veikimu, kad Mergystės esmė virstų mergaitės gyvenimo siela.

Ko tad šie apžadai reikalauja? Aukos, nepadalintos aukos. Visas žmogus Mergystėje aukojasi Dievui. Būti tiesiog pradžinga klaidą manyti, kad mergystės apžadai yra negatyvus dalykas: susilaikyti, ne nusidėti. O nei Mergystė yra kuo labiausiai pozityvus gyvenimas. Ji yra pozityviausias luomas iš visų. Jis reikalauja vykdyti, kuomet intensyviausiai vykdyti. Tačiau ką? Tai, kas yra pažadėta. O pažadėta yra Dievui visas žmogus. Jis visas yra auka. Šita tad pilnutinė auka ir turi būti jo gyvenime įvykdyta.

(Bus daugiau)

Gal berniškiau jau atjoja...

Aktualiais Toronto lietuvių reikalais

žodžių. Be abejo, tai buvo geriausias Vasario 16 paminėjimas. Pavergtos tautos kančia mus įpareigoja išeiti į viešumą ir mūsų kraštui padaryti netelsybę skelbti visam pasauliui. Savo tarpe mes galime išlieti istisas upes gražių, ugningų žodžių, parašyti tūkstančius knygų, bet... visa tai ir paliks mūsų tarpe. Nepalyginamai svarbiau propagandą nukreipti į kitataučius. Lig šiol Toronto lietuvių, palyginti, per mažą dėmesio skyrė šiai propagandos krypčiai. Net ir toji sveikin-tina demonstracija praėjo beveik be jokių pėdsakų vietinėje kanadiečių spaudoje. Negi būtų buvę užmiršta pakviesti laikraščių reporterius? Nesinorėtų tikėti, kad jau ne panašiais dalykais nesidomėtų...

Daugiau dėmesio kanadiečiams

Buvo surengtas gražus Vasario Šešioliktosios minėjimo aktas. Turėjome beveik keturis kalbėtojus. Visi jie graudino ir taip graudžiai nusiteikusias širdis, kartodami kiekvienam iš mūsų gerai žinomus faktus. Buvo priimta keletas rezoliucijų (ir tos pačios, kiek teko girdėti, laiku neišsijusios), bet, deja, tai ir viskas. O juk panašia proga galima buvo parašyti straipsnių ir į kanadiečių laikraščius. Galima, atrodo, buvo prabilti angliškai ir radijo bangomis. TLO Komitete, žorotis panašios mintys buvo keliamos.

Lietuviškų tradicijų saugojimas

Gyvenant tremtyje paprastai yra brangi kiekviena tautinė tradicija, padedanti mums tvirtai susicementuoti ir neišsile-

ti, kaip patvinusiai upei, į sveitintųjų jūrą. Tremtis uždėda pareigą net sunkiausiose sąlygose išlikti lietuviams ir, valandai atėjus, grįžti į savo gimtąjį kraštą su lietuviška pelėsiais ir kerpėmis dar neapaugusia širdimi.

Argi jau taip linksma?

Lietuvoje buvo gražus paprotys nešioti Gavėnios metu. Atrodo, galima būtų ir dabar, gyvenant Kanadoje, apsieti be šokių. Linksminis labai nėra ko, kada tauta vaitoja sovietinėje nevalioj... Jeigu per Gavėnią nepašoksime — kojos nesiatriuos.

Savaimė suprantama, yra mūsų tarpe tikinčių, yra mažiausiai "kinčių ir visiška netikinčių. Tikintieji, aišku, Gavėnioje nešoks. Nešoks ir didelė dalis mažiausiai tikinčių. Bėda prasideda su netikinčiais. Pavyzdžiui galime paimti Toronto lietuvių socialdemokratų, kurie iki pat Gavėnios šokiatis nesidomėjo ir jų nerengė, išskyrus vasaros gegužynes. Tačiau, kai tik prasidėjo Gavėnia ir šokių sezonas užsidarė, nuolatiniai šokių vakarų rengėjai savo veiklą sustabdė tuojau valgyklų languose pasirodė margi plakatai, kviečią į jų organizuojamus šokus. Nuostabos kelia toks ne paprastas staigus mūsų socialdemokratų susidomėjimas šokiais. Prašyčiau socialdemokratų neužsigauti. Gerbtu juos kaip ir kiekvieną lietuvišką

Kalba senoji karta

Vieną sekmadienio vakarą apsilankiau pas vieną iš seniausių naujųjų ateivių, Barborą Treigienę, gyvenimo audros atblokštį į Kanados žemę ir dabar kartu su sūnumi Sergijumi, marčia su dukterim ir žentu Štuopiais, gyvenančių Toronte. Radau senutę šventiškai nusiteikusią ir geroje nuotaikoje.

— Kaip jaučiatės? Kaip atrodo šis naujas pasaulis? Kaip keliavėte laivu, ar nebuvo baisu per marias beplaukiam? — pa-bėriau eilę klausimų senutei.

— Šitai — nieko. Neblogai jaučiuosi. Džiaugiuosi, kad Dievas man leido čia, Kanadoje, būti su keturiais savo vaikais: dviem dukterim — Bar-

čiauskiene, kuri, vargšė, neseniai palaidojo savo vyrą ir Štuopienę bei dviem sūnūmis — Vincu ir Sergijumi Treigiais. Sveikata, aiū Dievui, galutinai dar neapleidžia manęs tik, kažkodėl, dažnai jaučiu galvos svaigimą.

— Naujajam pasauliui begyvenant, mane ima kažkokia baimė, neramumas. Rodos, iš-tiks pasaulį naujos ir dar didesnės nelaimės: badas, karas ir kitokios baisenybės. Žmonės, ypač lietuviai, ne visi lanko bažnyčią, ne visi prašo Aukščiausiojo užtarimo. O man sunku tai pernešti...

— Beplaukdamas laivu — labai gerai jaučiausi, net nesirgau. Nors mano duktė Štuopienė — sirgo...

— Kiek gi Tamstai dabar metų? Kokie prisiminimai daugiausia užsilikę iš jaunystės dienų, iš Lietuvos?

— Lygiai 82 metai sukako vasario mėn. Jaunystės dienas ir pačią Tėvynę Lietuvą prisimenu tarytum gražų sapną. Kai buvau jauna, ypač mūsų kaimų grįžiose, skambėdavo rožančių, Kryžių dienomis — žmonės lankydavo pakelėse papuoštus kryžius, meldavosi... Vėliau — jau tie gražūs papročiai pradėjo nykti: žmonės atšalo nuo Dievo, įsiviešpatavo tarpusavė neapykanta, nesutarimai. Gal todėl Lietuvą išliko ir tokia baisi nelaimė...

— Kada vyras mirė? Kaip vertėtės likusi viena? Kaip auklėjote vaikus ir kiek jų turėjote?

— Vyras mirė prieš 30 metų. Vienai likus, žinoma, nelengva buvo verstis, tačiau stengiausi, ypač trokšdama vaikų išmokyti. Vaikučių turėjau net dvylika. Tik penki iš jų gyvi. Vienas likęs Lietuvoje. Apie jo likimą jokių žinių neturiu. Pats pirmasis sūnus, baigęs universitetą, turedamas vos 29 metus, žuvo 1 Didž. kare. Daug ašarų išliejau dėl jo ir kitų vaikų. Sūnus Vincas, tarytum taip Dievo buvo lemta, prieš 22 metus atvažiavo čia, į

Kanadą, kuris mus, ir didelę daugumą kitų tremtinių, šelpė Vokietijoje ir, per jo rūpestį, mes pasiekėm šį kraštą.

— Anais laikais, prieš carų valdžios, nebuvo lengva vaikus mokinti. Reikėjo tam reikalingai didelio pasišventimo. Iš visos Kalvarijos parapijos tik trys leidom vaikus į mokslius.

— Kaip Tamstai, senui, atrodė padėtis pirmosios bolševikų okupacijos laikais? Kuris, Tamstos akimis, caras buvo baisesnis: baltas ar raudonas?

— Neduok Dieve, prie bolševikų tik baimę keltė. Jau būvom pasirušę ir laukėm kada išvės. Tik prasidėjęs karas išgelbėjo. Kai nekaltus žmones vežė, buvau tuomet Vilniaus kio stoty. Norėjau prieiti artiau prie prigrūsto traukinio, bet bolševikai atstotė šonvairs ir neprileido. Kai pajudėjo traukinys — išvežamieji pradėjo šaukti, klykti, verkti... Ir mes raudojom. Daug išvežė mūsų pažįstamų kaimynų. Iš Kybartų vaistinėko Budrevičiaus buvo gautas iš Sibiro mažas laiškelis, kuriame jis rašė, kad jo šeima išblaškyta: žmona dirba miške prie 60 laipsnių šalčio, o sūnų — bolševikai atėmė ir nežino kur padėjo...

— Prie caro daug geriau buvo gyventi, ypač kai atgavom spaudą. Tuomet užsimokėdavom "padoikus" ir miekas prie mūsų nesukabino. Ir spaudos draudimui dar tebesant, vaikus lietuviškai mes mokinom pasislėpę — iš maldaknygių, kurias knygnešiai mums atnešdavo iš Vokietijos. Šitas "caras" daug baisesnis...

— Aš labai mėgstu skaityti laikraščius ir, aiū Dievui "literas" dar žiūriu. Kai skaitau — net baisu man darosi, kas dabar dedasi Lietuvoje. Galia visų Lietuvos žmonių, ypač tikėjimo, kuris taip baisiai nekankamas. Galia išsudyti ir žadomų kunigų.

— Dėl Lietuvos ateities, vaikel, aš galvoju, kad ji bus laisva, nes Dievas — juk negali taip žmonių apiešti. Jeigu būtų vėl laisva Lietuva — tuojau norėčiau vėl grįžti į ten.

— Kaip gyvenote tremtyje? Ar tikėjotės jauna būdama, kad senatvėje tokią didelę keliavę teks turėti? Ką dabar begalviate? Ar ne per toli lietuviška bažnytelė?

— Tremtyje, reikia dėkavoti Dievui ir gerajam sūnui Vincui, mes negyvenome blogai. Sūnus šelpdavo. Tik ir čia turju pasakyti, kad nerami mano širdis buvo ir Vokietijos lageruose: per daug jaunimo šokdavo, per daug linksminavosi ir užsimiršdavo kas dabartiniai metu dedasi jų Tėvynėje Lietuvoje...

— Jaunystėje, žinoma, nekad nesitikėjau, kad gyvenimas mane atbloks net į Kanadą. Tiesą sakant, jau senesniose dienose, sūnus Vincas buvo atvažiavęs į Lietuvą ir kalbino: "Važiuojam, mama, į Kanadą ir gyvenisi pas mus". Aš gi atsakiau: "Kur aš, vaikel, važiuoju... Čia mano visai vaikai ir čia man geru"...

— Dabartiniai metu, kiek geriau, trisiusi apie namus. Kartais nuvažiuoju ir į lietuvišką bažnytelę, tačiau ji tolokai. Einu į čia pat esančią anglių bažnyčią. Nors pamokslai ir nesuprantu, bet pasimeldžiu. Juk Dievas visur tas pats.

— O ką, senut, galėtumėt pasakyti apie paskutiniojo mečio gyvenimą laisvoje Lietuvoje?

— Lietuvoje gyventi buvo gera. Tereikėjo tik dirbti, gyventi ir Dievą garbinti... — baigė savo pasisakymą senutė Barbora Treigienė.

(Nukelta į 6 psl.)

Pranys Alėnas.

Iš lietuviškojo pasaulio

KOLUMBIJA

Medellin lietuviai

Vasario mėn. 14 d. staigiai mirė Juozas Kalėda. Gim. 1893. I. S. Pasudonės km., Liudvinava valsč., Marijampolės ap. Gražiai palaidotas Medellino kapinėse. Prie velionies kapo griaudžiai ir reikšmingai kalbėjo generolas Grigaliūnas - Glovackis. Tai buvo pirmoji lietuvių kolonija liūdi netekusi taip brangaus tautiečio.

Apkaltai, lietuviui Medelline po truputį kruta. Lietuvių kolonija vis auga. Šiandien Medelline yra 53 lietuviai. Dalis iš jų dirba ūkiuose, gi lietuvių specialistai talpinasi mieste. Vieni ir kiti verčiasi sunkokai. Atlyginimai menki, o pragyvenimas brangus.

Nors lietuvių kolonija Medelline ir nėra visiškai mažytė, tačiau iki šiol nėra dar susiorganizavusi. Gyvena kiekvienas sau. Todėl ir Vasario 16 sunku buvo pajusti feikiamą nuotaiką, tuo labiau, jog šventėje ne visi galėjo dalyvauti.

Daug lietuvių kolonija padeda čia esantis vienas lietuvis kunigas sčezietis, tačiau apkrautas daugybe darbų savo parapijoje, atrodo kartais pervargsta. Kolonija būtų reikalinga dar vieno lietuvių kunigo — kapeliono, kuris sugebėtų medelliniečius suburti į vieną darnią lietuvišką šeimą. Sakoma: "Kur du stos, visados daugiau padarys"...

Ada Karvelytė-Dubauskienė.

JA VALSTYBĖS

Providence, R.

Lietuvos kelias — Golgotos kelias, kuris laisve baigsis. Tokia nuotaika vietos Vyčiai pravedė vasario 19 d. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą. Dalyvavo apie 300 tautiečių.

Šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldas laikė ir pritaikintą pamokslą pasakė Tėv. Tomas Žiuraitis, O.P., tema: "Optimistinis mūsų tautos tragizmas".

Po pietų 4.30 val. — antroji programos dalis. Įžanginį žodį tarė Dr. pulk. B. Matulionis. Po jo kalbą vietos klebonas kun. J. Vaitiekūnas tautinio ryžtingumo ir atsparumo klausimu. Remiantis pasirodė salėje Providence miesto burmistras D. J. Robert, paskelbęs savo miestui Vasario 16-tąją Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Burmistras trumpoje, bet nuosirdžioje kalboje skatino kovoti ir melstis: "Ne tik mano miesto gyventojai, bet visa Amerika padės jūsų kovoje už laisvę. Bus galas Stalinui ir kiekvienam, kuris prieš laisvę kovoja", kalbėjo svečias. Dominikonas Tėvas K. Žvirblis skatino vadovauti programai. Vietos vargonininkas J. Beinorius chorą užtraukia burmistro garbei "Jūreivių maršą". Apdovanojimas publikai išleista svečiais. Tėv. K. Žvirblis O. P. kristalizuoja pareikštas mintis. Jam bekalbant pasirodė susirinkusių tarpe šios valstybės gubernatorių J. O. Pastore.

— Šiandien esu labai užimtas, bet neatleidi čia negalėjau, — pradeda gubernatorių. — Aš ir jūs — ateivijų sūnūs. To niekas neprivalo išsižadėti, bet kovoti už savo teises. Kas gi už Lietuvos laisvę kitas kovos: ar prancūzai, vokiečiai, italai? Jūsų visų šventai pareigai Mes jums tik padėti galime... Aš paskelbiau savo valstybėje Vasario 16-tąją Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Jūs suruošėte minėjimą. Tai dar toli gražu ne viskas. Jūs turite būti koviniai iki galutinės

pergalės. Lietuva bus laisva, — pakeltu balsu keletą kartų pabrėžė gubernatorių.

Pertraukos metu surinkta 300 dol. Pusę jų gauna BALFas, antą pusę — ALTas. Seka adv. J. Giedraičio paskaita: "Kultūrinis mūsų gyvenimas praėityje ir dabartyje". Meninę dalį užpildė varg. J. Beinorius vaikų ir mišrus choras. Padainavo 14 dainų, kurios gyvai klausytojus nuteikė. Vargonininkas tik trys mėnesiai iš trečių, tačiau jo darbo vaisiais jau pasigėrėti galima.

Pastūtos rezoliucijos: prez. H. Trumanui, Valstybės Sekretoriui Achesonui, Rhode Island gubernatoriui J. O. Pastore ir Providence miesto burmistrui D. J. Roberts. Vasario 16 pasiūlymai ir pats minėjimas plačiai paminėtas milijoniniame Providence dienrašty "The Providence Journal".

Vyt. Žarėnas.

Lietuvių profesorių draugija

Vasario 18 d. Čikagoje buvo sukviesi profesoriai Lietuvių profesorių draugijai įkurti. Nežiūrint čia veikiančio "Studentų klubo" tokia draugija įkurta. Jos tikslas jungti narius profesionalius, tautiniais pagrindais, rūpintis savitarpio pagalba, kelti susidomėjimą mokslu, o ypač lituanistiką.

Prof. Stp. Kolupaila padarė įdomų pranešimą apie JAV aukštąsias mokyklas.

Išrinkta valdyba: pirmininkas — Antanas Gylis, 1836 S. 49 Court, Cicero, Ill.; vicepirmininkas — Karolis Žalkauskas, 832 W. George, Chicago 14, Ill.; Kultūros ir informacijos reikalams — Gedominas Galva, 528 S. Lawndale Ave., Chicago 24, Ill.; sekretorius — Petras Jonikas, 281 Oremstead Rd., Riverside, Ill.; išdavikas — Adolfas Baliūnas, 6459 S. Artesian Ave., Chicago 29, Ill.

Draugijos valdyba yra užsimojusi dirbti lituanistinėje srityje, ginti savo teises ir kovoti prieš bolševizmą siekiant Lietuvą išlaisvinti.

Draugijos adresas: 1836 S. 49 Court, Cicero, Ill.

Visi dirbę Lietuvoje aukštojo mokyklose ar dabar einantys pareigas, kviečiami įsi rašyti nariais. Vietoje esant daugiau narių patariama organizuoti skyrius. Draugijos statutą ir kitų informacijų galima gauti kreipiantis nurodytu adresu.

G. R.

VOKIETIJA

Kun. Ruokis — Kanadon

Hanoverio lietuvių tremtinų kapelionas kun. Jonas Ruokis rengiasi vykti į Kanadą. Jo istorija labai įdomi. Gimęs ir augęs Rusijoje, jis prie bolševikų kun. laiką buvo mokytojas Bobinovičių srity lietuvių kolonijoje. Norėdamas tapti kunigu pabėgo iš sovietų į Lietuvą ir čia baigė teologinius mokslus.

BELGIJA

Laiškas iš Belgijos

Esu Belgijoje nuo 1946 m. Gyvenimas čia darosi vis sunkesnis. Visi stengiasi kur nors emigruoti ir daugumai jau ta laimė nusišypsojo. Bet emigracijai reikalinga darbo sutartis. Štai ir mano prašymas, ar neatsirastų Kanadoje koks ūkininkas, į kurį aš galėčiau kreiptis.

Maloniai prašau, neatmeskite mano prašymo. Mes jau tiek privargom! Ir kaip būtų gera nors kartą atsigausti. Dirbti reiki visur ir aš jo nebūju, kad tik galima būtų iš jo gyventi.

Kaip tik šiandien yra 16 Vasario, mūsų Tautos šventė. Tūkstančiai lietuvių visam pasauliui meldžiasi, prašo geresnio rytojaus, o svarbiausia Tėvynės. Taigi ir dar kartą ta pačia proga prašau, pagelbėkite mums. Tautiečių pagalba visa mūsų viltis.

Paduodū svarbiausias informacijos apie save ir šeimą. Pati esu iš Kauno, gim. 1925 m., baigiau 6 kl. gimnazijos. Rašau mašinėlė, kalbų laisvai ir rašau, be lietuvių, lenkų, rusų, vokiečių, prancūzų ir pusėtinai anglų kalba. Mano mama yra suvėję, gim. 1906 m. Dabar aš dirbu fabrike, kaip ir mano vy-

ras. Taip pat turiu sūnelį 3 m. Laukiu atsakymo, kuris gal nuspręs mūsų likimą. Su pagarba H. Melėrytė 15 rue des Chenes Moustier s. Sambre, Pr. Namur Belgique.

Naujas kunigas

Karo viesulai Zigmo Ramanausko jaunulioško užsėdimo pasišvęsti Dievo tarnybai nusišvęsti. Gimęs 1922 m. Vainute, Tauragės apskr., mokėsi Vainute ir Šilutėje, o paskui Telšiu kunigų seminarijoje. Pirmos bolševikų okupacijos metu teikė vienai seminarijai Kaune, Zigmas persikėlė ten, o vėliau į Vilniaus seminariją. Karo

Prof. Kosciolkowskis

Mūsų laikraštis buvo rašyta apie lenkų visuomenės susirūpinimą dėl likimo Beiruto Lenkų Instituto rinkinių ir jo vedėją prof. Kosciolkowskio. Dabar prie Montreilio universiteto veikia Slavių Institutas daro žygių visus rinkinius ir prof. Kosciolkowskį, kuris yra žinomas Lietuvos istorikas, persigabenti į Kanadą.

Jaunajam kunigui, išėjusiam kietą gyvenimo mokyklą, tėvynėje ir tremtyje, linkime sekmingai nešti į kiekvieno išvargusio tautiečio širdį evangelijos šviesą iki Viešpaties Angelas tars brangiausią žodį: "Grįžk namo, nes tas, kuris troško tavo gyvybės, yra miliau į Vilniaus seminariją. Karo

Prieš 18 mėnesių su žmona ir dviem vaikais atvykau į Venezuelą. Lig šio laiko buvo neblogo, nes aš, žmona ir sūnus dirbome, todėl pastatėme namuką ir turime santaupų juodai dienai. Paskutiniuoju laiku mano sveikata suvis pairo. Pirmiau buvusių mažų negalavimų nebeįmanu dėsintis, maniau įprasiu, bet dabar gydytojai tiesiog reikalauja pasišalinti iš tropikų ir grįžti prie įprasto klimato.

Kanadoje aš neturiu nei gimininių nei pažįstamų, todėl kreipiuosi į Tamsią prašydams sulig galimybės padėti įvažiuoti į Kanadą man vienam, nes šeima kol kas lieka Venezueloje. Jiems kol kas gerai, o man gyvybės klausimas. Susidariusias išlaidas atlyginasiu, kelionei ir pradžiai pinigų turu. Gerbiamas pone, padėkit — būsiu amžinai dėkingas.

Esu gimęs 1904. X. 12. Veiverių km., Kauno apskr.

Mano adresas: A. Malkauskas, Apartado de Correos 169 La Guaira. L. F. Venezuela.

VENEZUELA

Laiškas iš Venezuelos Gerbiamas p. Redaktorai! Manau Tamsta neatsisakysite padėti tautiečiui nelaimėje.

ro audrai vėl priartėjus prie Lietuvos, Zigmas atsiduria tremtyje Vokietijoje, kur Noerdlingene palaidoja savo tėvelį, o pats stoji baigti studijų Bamberge. 1949 m. gruodžio 18 d. čia jis gauna kunigo šventinimus, o pirmąsias šv. Mišias atlaiko Memmingeno liet. stovyklos koplytėlėje antrą Kalėdų dieną. Primitiamo motina ir brolis, dar spėję gauti pirmąją savo sūnaus ir brolio kunigo palaiminimą, išvyko į JAV.

Jaunajam kunigui, išėjusiam kietą gyvenimo mokyklą, tėvynėje ir tremtyje, linkime sekmingai nešti į kiekvieno išvargusio tautiečio širdį evangelijos šviesą iki Viešpaties Angelas tars brangiausią žodį: "Grįžk namo, nes tas, kuris troško tavo gyvybės, yra miliau į Vilniaus seminariją. Karo

Mokslo draugas.

Lietuvos Gen. Konsulas JAV

NAUJAI ATVYKUSIEMS TAUTIEČIAMS

Mieli Tautiečiai:

Jūs jau čia atvyko dvidešimts tūkstančių: pagal DP bilij, šesius metų kvotas ir apie 1.000 atgavusių JAV pilietybę, sulig gimimo šioje šalyje. Kiek galėdami tiek mes, tiek mūsų kolegos, prisidėjome prie Jūsų atvykimo, parūpindami metrikas, suradami gimines ir draugus. Pagal Jūsų nurodymus giminės buvo ieškomi per spaudą, radio, ne tik JAV, bet paieškojimus persiųsdavome ir į Kanadą ir Pietų Ameriką. Atsakyti pajėgdavome tik atsiliepus giminėms, arba kai kada "kai-

mynams", kilusiems iš tų pačių vietų Lietuvoje.

Džiaugdamiesi Jūsų atvykimu beigi norėtume, kad mūsų su Jumis ryšiai nebūtų nutraukti ir ateityje — Jūsų pačių naudai. Mes turime turtingą kartoteką, kuri vis centralinė, jei Jūs visi, kur bebūtumėt, kooperuositės, suteikdami pirmą kartą žinias apie save: vardą, pavardę, gimimo datas ir vietas visų šeimos narių, ištekejusių motėrų mergautines pavardes, ko kioje nuolatinėje stovykloje gyvenote prieš išvykimą, galutinai įgytą mokslą, profesiją ar amatą. Ateityje, keisdami gyvenvietę, praneškite atviruku seną ir naują adresą. Tą padarykite nežiūrint kur gyventumėt: JAV, Kanadoje ar kur kitur; mes turime adresų iš daugelio šalių ir norime pasiekti to, kad New Yorke Gen. Konsulato kartoteka būtų toji vieta, kur lietuvis lietuvi galėtų surasti, kas glaudžiai suris mus visus. Jūs ir patys galite pasinaudoti kartoteka, tik rašydami mums rašykite aiškiai ko ieškote, paduokite ir pirmą savo pilną vardą, ne vien tik pirmąją raidę, nes "A" gali būti ir Antanas, Aleksandras, Algimantas ir pan., ir mes ta pačia pavarde turime po kelis. Rašydami pridėkite adresuotą Jums patiems voką ar atviruką su pašto ženklais atsakymui ir darbo sutapymui mums. Ir neužduokite mūsų bent mums: mes su Jumis susipažįstame iš atvykusiųjų sąrašų, tačiau registruojantis jau gauname laiškus iš "Joe, John", etc.

Daugelis jau esate ieškomi savo giminių ar draugų iš Anglijos, Australijos, Venezuelos, bet pagal atvykimo sąrašus siųstieji laišukai grįžta: adresatas nežinomas, išvyko nežinia kur. Iš 20.000 atvykusiųjų savo adresus mums pranešė tik dvidešimtoji dalis!

Pagalvokite, atsiliepkite, lauk!

Su geriausiais linkėjimais, Jonas Budrys, Generalinis Konsulas 41 West 82nd Street New York 24, N. Y. USA

— Huddersfiede yra 37 lietuvių. Sausio 22 d. čia įsteigta DBLS skyrius. Į valdybą išrinkta: pirm. P. Janušaitis, sekr. E. Omskis, išd. J. Grimais.

— Rochdale veikia DBLS sk. Valdybą sudaro: pirm. A. Baulionis, sekr. A. Adakauskaitė, išd. A. Benetis, nariai A. Mameniškis ir E. Laukys. Revizijos kom.: D. Dainauskas ir J. Sidlauskas.

— Sudėley DBLS skyriuje yra vos 6 nariai, bet sausio 7 d. susirinkime jie suaukojo net per 20 svarų, iš kurių 12 sv. paskyrė Namų Fondui, 1 sv. Tautos Fondui, 4 sv. misijonieriui T. Bružkui ir 3.10 sv. kun. Petraičiui.

— Nottinghamo lietuvių turi savo klubą "Romuva" su savišalpos fondu ir "Rūtos" chorą. Klubas yra prisiglaudęs vieno anglų klubo patalpose, kur gražioje salėje veikia skaitykla, vyksta repetacijos ir visas jų gyvenimas.

— Todmordene, Lancs. yra 10 lietuvių, bet neorganizuoti. Dauguma dirba Denhams Ltd ir Woodhouse Works. Vienos šių įmonių direktorius P. P. S. Wallace yra vilnietis, o kitas — M. Platt — kaunietis. Jie globoja lietuvių. P. Barauskas yra gavęs darbo šių įmonių raštinėje. Jis yra ir Labour Exchange įstaigos skirtas lietuvių grupės atstovas.

Paskum ji atiša savo mazgelį, išima duonos, dešros, kad net Alvydo akys nušvintų, ir sako: — Še, stiprinkis, sūneli! Žinau, alkanas esil. Nė pasakoti nereikia. Kas tą tarbų šali pamato, kaip šipulys sudžiūsta. Valgyk, nesivaržyk, — juk apsipratę buvome. Pameniu tavę dar tokį mažytį... O guvus buvai, spritnas.

Ir kai Alvydas pasigardžiudamas kremta lietuvišką duoną, kai užsikandą riebios dešros, Juozapienė pakūždom sako: — Matai, eju pas vaikus. Daug neklausk, — tuoj viską sužinosi. Jie, vargšeliai, miške gyvena... Pasikalbėsiu su jais. Matai, jie labai atsargūs: nė broliu nepasitiki. Tokie jau laikai dabar, Alvydai! O tu pasilik ama ten, tame slėnyje. Ten niekas nesuras. Grįždama sukosėsiu — tęsdama...

Alvydai ir valgyti atsiori. Jis gerai pažįsta šią santvarką, kur žmogus baudžiamas jau ne už religinius ar politinius įsitikinimus ir ne už tai, kad yra priešinąs partijos linijai, bet už tai, kad žmogumi, ne gyvuliu, gimė.

Jis buvo priverčiamas darbo stovykloje, kur šimtai tūkstančių dirbo tik už bulvių sriubos lėkštę. Tie žmonės buvo pigiau vertinami, nei kastuvai, kirvis ar pjūklas. Jis gulėjo ligoninėje kur gydytojai be lėgos nustatymo amputavo kojas ir rankas, kur tūkstančiai išmirė šiltine. Be pagalbos, be vaistų, be užuojautos.

Jis ejo kelis mėnesius, bėgo kaip nuo maro ir kiekvienam žingsnyje laukė mirties. Maitinosi uogomis, žolėmis, net varlėmis, nes bulvių ne visur galėjo užtikti...

Susitraukia Alvydas slėnyje po jauna eglaitę, išsiima juodos lietuviškos duonos riekę ir bučiuoja ją, myluoja, nes kiekviename kąsnyje jaučia savo laukų kvapą, savo brolių prakaitą, senosios Juozapienės maldą ir Viešpaties palaiminimą.

Juoda duona nė tiek jo kūno alkį ramina: ji sužadina užkandą, nuapulsią dvasią, iki ašarų jaudina ir pačios širdies gėlmėse sukurama visą pamiektos tėvynės ilgę.

Džiaugsmas, kvėpuojant tėviškes miškų kvapniui, iki skausmo kankina, kai ir oro srovė reikia kaip vagiui vogti.

Alvydas prisiglaudžia prie juodos, drėgnos, pemykštės lapais pridengtos žemės. Įsikabina į ją ramomis, iki alpulo krūtinę spaudžiasi ir bučiuoja pažuodusiomis lūpomis.

— Mano tėvų žemė, — jaučia, — mano šventoji Lietuva!

JONAS GILIUS

IŠPLĖSTA ŠIRDIS

Ištrauka iš apysakos "Susitikimas"

1.

Saulė sugeria briliantinius rasos lašus, surenka juos, kaip karolių, ir pro šilkinį debesų kaugę žiūri į žalias lankas, į šiaudines pastoges, čiurlenančius upelius, susimąstiusius pušynus.

Žmonių nė gyvos dvasios. Ir šunės neamsi. Rodos, koks burtininkas mostelėjo stebuklinga lazdele ir nuo žemės nurinko visus žmones, kaip medinius kareivėlius.

Tik tas pats Nemunas, tik tie patys išsikėtoję pakračių krūmai ir paukščių giesmė ta pati.

Girios pakraščyje, tarp tankiai suaugusių pušelių, ant pajudusio kelmo sėdi apžėlęs žmogus. Jo drabužiai seni, supurvinti, kojos pusiau basos. Šalia kelmo guli skylėtas maišelis, o pro prairčius plyšius kyšo kažin kokie skudurai ir kelios bulvės.

Žmogus plačiai išplėstomis akimis dairosi aplinkui. Viskas jam nauja, viskas jam miela ir gražu.

Atsikėlęs prieina prie pušelių. Glosto jų, glaudžiasi visa krūtine ir lūpomis liečia žalius spyglius.

Paskum prieina prie berželio. Virpančiais pirštais glamonėja baltas, atrizgusias tošis, priglaudžia galvą, užsimerkia.

Kai po valandėlės pakelia prie lūpų skardinę sulos, jo krūtinė sustūbuoja, giliai atsidūsta, o iš akių ištryksta ašaros.

Lietuviška sula jam gardesnė už rytų šaltinių troškų vandenį, saldėsnė už Kaukazo vyną, gairesnė už mirštamą troškulį marinantį kalėjimo vandenį.

— Lietuva! Lietuva! — kaip kokį šventą vardą, pakartoja žmogus ir vėl atsidūsta ant kelmo.

Iš maišelio išsiima suatžėjusią duonos plutą, pavilgo ją suloje ir atsikremia.

Kai pasistiprina, paslepia maišelį krūmokšniuose, ant kelmo užmėta pajudusią šaką ir prislenka prie pat kelio.

Juodubusios, žvilgančios akys ryte ryla sodžiaus laukus, tolimoje tyvuliuojantį ežerą, žemėn įdubusias trobeles, apgrūvusias tvoras.

Staiga krūpteli visu kūnu ir susitraukia kaip šunelis. Jo ausis pasiekia tylūs žingsniai ir dar tylesnis alsavimas.

Kelėliu eina sena moteris, o jos lūpos virpa, tartum maldą kalbėdamos. Štai, jau ji suka takeliu į mišką.

— Dieve mano, Juozapienė! — pažįsta žmogus ir atsargiai keliaisi.

Bailiai apsidairo, tyliai atsidūsta ir prisiglaudžia prie pušies. Kai Juozapienė apsidairiusi įeina į girią, žmogus tyliai susunka:

— Teta Juozapienė! Moteris krūpteli, ryšulėlis iškrinta jai iš rankų ir ji persigėdija, neramiai dairydamosi.

— Juozapienė! — pakartoja žmogus, bet nesitraukia iš po pušies.

Moteris pamato apžėlusį, apiplėšusį vyrą ir sustingsta vietoje. Šurpas perbėga senu jos kūnu ir paširpina odą.

— Juozapienė, ar nepažįstate manęs? — paklausia žmogus. — Juk aš Kailiūnų Alvydas, prieš ketverius metus ištremtas į Rusiją...

— Alvydas! Dieve mano! — sudėda rankas Juozapienė ir apsidairo. — O tikrai nepažinau, sūneli! Juk taip pasikeitė! Esi panašus į paprasčiausią burlioką! Bet pala, paieikm! Tan-kumyną: juk dabar ir medžiai ausis turi. O pats, tur būt, ne partijos atsiūstas: amie kitap apsirėngę — poniškai.

Alvydas, beįsėjodamas saugios vietos, iš Juozapienės sužiuo, kad jo tėvų ūkyje svetimi ateiviai šeiminkauja, kad jo tėvai ankstybą pavasarį ištremti, kad daug pažįstamų nebeliko.

— O kaip su Valinčiais? — staiga paklausė.

— Ar kalbi apie tuos, kur miestelyje namus turėjo? — pasidūkina Juozapienė.

— Taip, apie tuos pačius. Pameni gi Indrę...

Juozapienė atsidūsta.

— Žinau, vaikeli, žinau! Juk visi laukėm judviejų vestuvių. Motiną dar anais metais, prieš vokiečiams užėjus, ištrėmė, o Indrūtė su tėvu dinga kaip vandenyje. Kai tik vokiečiai traukėsi, ir jie kažkur dinga. Girdėt, kad į Vokietiją bėgo. Bet ar išbėgo, ar gyvi išliko, — vienas Dievas žino.

— O ar Indė... neištekėjo?

— Ale kur tau! Tave laukė, apie tavę ir tesapnavo. Dieve, Dieve, kaip ji, našlaitė, nyko, kaip liūdol... Bet pala, Arvydai! Kur dabar manai pasidėti? — staiga nutraukia kalbą Juozapienė.

— Nė pats nežinau kurl! O visą naktį nemiegojau, vis svairščiau. Dabar džiaugiuos jus sutikęs — patarsit, pasakysit... Juozapienė susimąsto, primerkia akis.

ADA KARVELYTĖ

SVETIMOJ ŽEMĖJ

Kas man šitas baltas žiedas orchidėjos,
Jei jaučiu kaip kvepia dobilas lankoj —
Kas man šita saulė, kas man šitos gėlės,
Jei čia negirdėti tėviškės dainos...

O kaip pasilgau tavęs, šienplovėli,
Jūsų žalios lankos — verkianti žiedai —
Iš sapnuos bučiuoju sesę grėbėję, —
Tik sapnuos pakvimpa gojai ir miškai...

Kaip man čia neverkti, kaip man neraudoti,
Jei girdžiu kaip šaukia motina namo —
Taip sunku čia būti, taip sunku alsuoti,
Taip sunku paskęsti čia karštojo maldos...

Svetimos čia žvaigždės ir dangus ne tas čia,
Čia ne tie ir žmonės, žodžiai — be širdies —
Nežinau kur eičia, kad tave atrastai,
Mamo žalias kaime, raudanti svirtel!

KĄ TYLA SAKYS

Liūdesį myluosiu ir ilgai dar lauksiu,
Kolei vėl regėsiu mėlynas akis —
Niekam nesakysiu — nieko nebeklausiu,
Tik pasiklausysiu — ką tylą sakys...

Patikėk, niekas niekas niekados jau
Nežinos ko verkia taip mažą širdis —
O žinau, to žodžio man nebekartosiu,
Liepsi tik klausyti — ką tylą sakys...

Naktys sidabrinės žieduose apsvaigę,
Tylų mano skausmą žvaigždėmis apkris...
Verks raudos gitaros ilgesingą raudą —
Aš pasiklausysiu — ką tylą sakys...

Baltos azusėnos, azalijos, rožės,
Čia žydės kasdieną ir kasdieną vys —
Prisiminus tyliai man sakytus žodžius,
Ašen paklausysiu — ką tylą sakys...

ANTANAS ŠALCIŪNAS

JEI SUGRĮŽIAU...

Ir pulčiau aš prie seno kryžiaus
Į brangią žemę tą sugrįžęs.
Paspulčiau ant dulkėto kelio
Prie liūdnei rymančio smūkelio.

Aš pabučiuočiau brangią žemę —
Lai čia paguodos visi semia,
Lai trykšta džiaugsmas iš krūtinės
Kaip spinduliai naujos aušrinės.

Ir ašaromis aš puliečiau
Žemę, kur žydi varpa kviečio,
Prikelčiau klumpantį varguolį
Kad tvirtai žengtų jis į tolį.

O kad tėvynėn aš sugrįžčiau...
Ant kelio dulkino parkriščiau
Ir kelčiau kaip prašvitęs rytas
Ateities dvasios atgaivintas.

Ir per plačius laukus nuečiau,
Praeities milžinus prikėčiau,
Ir neščiau laimę aš ant rankų
Per žemę, suraustą patrankų...

16 a. Žemaičių pagoniškumo reikalai

Oi, daug dar mūsų praeities
dalykų tebėra labai supainio-
tų. Daug dar neištirta, nesuras-
ta šaltinių, o daugelis faktų iš-
kelta klaidingai, nes juos iškė-
lė svetimšaliai, kurie nepažino
Lietuvos ir darė didelių klaidų.
Viena tokių klaidų, pasirodo,
buvo perdėtas pabrėžimas 16
amž. pabaigos Žemaičių pagoni-
niškumo, labai prašokusio
Aukštaičių. Visa tai buvo re-
minuama dviem dokumentais, bū-
tent Žemaičių vyskupo Giedrai-
čio laišku ir jezuito Laninskio
pranešimu jezuitų generolui.
Visa tai labiausiai supopuliaci-
rino žinomas lenkų kultūros
istorikas A. Bruckneris, kurį se-
kant tą kartojo visi, kas tik ra-
šė Lietuvos kultūros klausimais.
Betgi, pasirodo, kad tai buvo
klaida.

Laimingai gavęs progos pa-
siekti neišsamiuosius Vati-
kano archyvų šaltinius, prof. Z.
Ivinskis yra pasiekęs ir tą La-
ninskio pranešimą jezuitų gene-
rolui. Pasirodo, kad Laninskis
veikta ir rašyta ne iš Žemaičių,
bet iš Žemaitkiemio Ukmergės
srityje, taigi iš Aukštaičių. Ji
viešumon iškėlęs jezuitų isto-

rikas Rostowski (18 amž.), pa-
sirodo, padarė klaidą, nes ne-
pažino Lietuvos geografijos, o
įjį pasekė kiti. Atseit mūsų kal-
bos apie skandalingą kataliky-
bės padėtį ir pagonystės tebe-
viešpatavimą Žemaičiuose tu-
ri būti pakeistos ta prasme, kad
tokia padėtis buvo ir visoje Lie-
tuvoje. Prof. Ivinskis "Draugo"
vasario 11 d. numerį nurodo,
kad lygiai panašūs pirmųjų je-
zuitų pranešimai yra ir apie Lie-
tuvos liaudies pagoniškumą,
nors jau 300 metų juos buvo
valdę kryžiuočiai.

Pastebėta dar, kad iš lenkų
šių klaidų mums perimti buvo
nesunku dar ir dėl to, kad 19 a.
jie, kalbėdami apie Žemaičius,
dažnai turėdavo galvoje visą
grynai lietuviškąjį plotą, o Lie-
tuva (Litwa) vadino tas sritis,
kurios jau turėjo suslavėjusių
rajonų.

"DRAUGAS" SKELBIA DAILIO-
SIOS LITERATŪROS
KONKURSA

1. Dierastis "Draugas" skel-
bia novelės ar vaizdelio kon-
kursą. Paskutinė data konkur-
sui skiriamais rašiniais įteik-

ti — 1950 m. birželio 1 d.

2. Skiriamos dvi premijos:
pirmoji premija — 75 doleriai,
antroji — 50 dolerių.

Premijas skiria žinomas mū-
sų kultūrininkas, kūrybinio dar-
bo rėmėjas J. J. Bačiūnas.

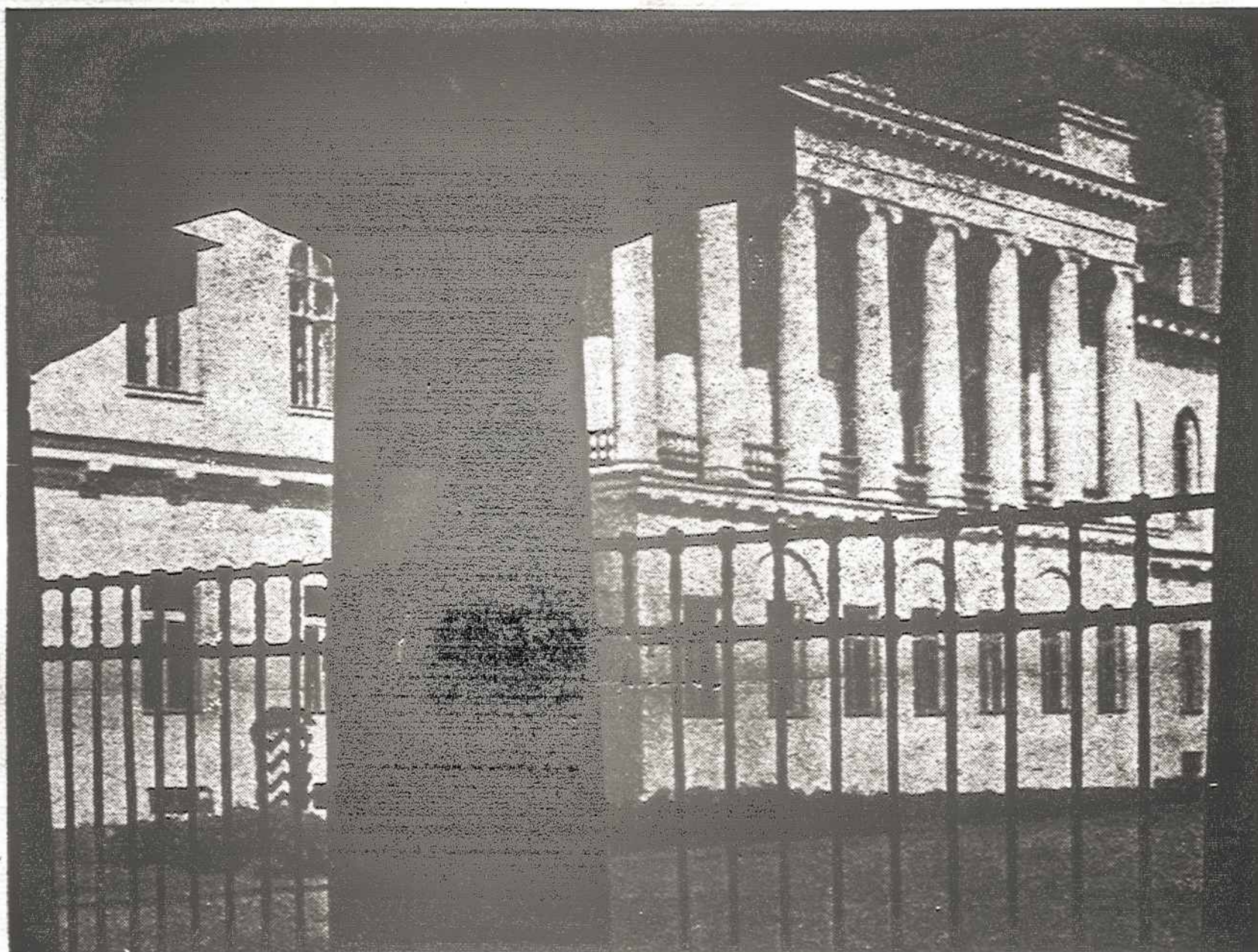
3. Premijautiniams kūriniams
nustatyti teisėjais yra pakvies-
ti: J. Augustaitytė - Vaičiūnienė,
Benediktas Babrauskas,
Juozas Daudžvardienė, Stasys
Pieža ir Juozas Prunskis.

4. Tema paliekama pasirinkti-
ti pačiam rašytojui. Pageidau-
jama, kad veikalas būtų para-
šytas mašinėle ir neilgesnis
kaip kelių ar keliolikos pusla-
pių.

5. Konkurse dalyvaujantieji
rašytojai savo kūrinius siunčia
šiuo adresu: Literatūros Kon-
kurso Komisijai, "Draugas",
2334 S. Oakley Ave. Chicago 8,
Ill. USA.

6. Siųsdamas savo kūrinių
konkurso komisijai, rašytojas
tuo pačiu sutinka, kad jo kūri-
nis, premiją laimėjęs ar nelai-
mėjęs, gali būti išspausdintas
"Drauge".

7. Sprendimo bešališkumui
patikrinti, autoriai turi pasirašy-
ti slaptyvardė, o atskirame vo-
ke pažymėti savo tikrąjį pa-
vardę ir adresą.

Valstybės Rūmai Vilniuje

"MOKYKLOS DRAUGAI"

Lietuvių teatras Čikagoje vel
parodė kruvino prakaito vaisių
— L. Fuldos "Mokyklos drau-
gas". Kuriam galui teatras pa-
keitė komedijos pavadinimą į
"Gyveno kartą keturi draugai",
turbūt nelabai kam aišku. Jei
norėta nauju pavadinimu dau-
giau privilioti žiūrovų, visai
peiktina mintis.

Kuriam galui toji komedija?

Komedija — vokiško kazeri-
nio gyvenimo atvaizdas. Kur tai
gyvena keturi mokyklos drau-
gai: Dr. Bruno Martens — įkū-
nytas sibiraitis, Vinkler — mu-
zikas, Hagedorn — dailininkas
ir Scholz — elektrotechnikas.
Jie visi "antifeministai", iki pa-
sitaiko proga parėgti iš "žali-
jo dobilo draugijos" ir vesti.
Trims vedus, susirenka vėl pas
turtingąjį viengunį Martens.
Tarp žmonių, miesčioniškų iš-
kamšų prasideda kova. Dėl
gando, kad vieno draugo žmo-
nos plaukai dažyti, kovon įtrau-
kiami ir vyrai Komedija bai-
giasi draugų susitaikymu, Mar-
tens pasipiršimu sekretorei ir
atgaivinimu senų "dobilų" tra-
dicijų.

Komedija netiktų nacionalis-
tinėje ar bolševistinėje sceno-
je. Kodėl gi turėjo atsirasti sce-
noje lietuvių, kurie šiandieną
pergyvena milžinišką tautos
tragediją? Beabejo dėl to, kad
tai yra mūsų teatro senesnis
kūrinys, tikęs tremties scenai
savo paprastumu.

Lietuvos teatras buvo ieško-
jimų tarpnyje. Ieškojimas atsi-
spindi ir šioje komedijoje. Anuo-
met mes trūkome meno pradų
— repertuaro. Buvo graibsto-
masi tarp Ibseno, Gogolio ir
Fuldos. Gal mes nemėgstam
rusų, bet rusiškosios scenos
ormos, vaidybinės mokyklos
buvo dažnai pagėdžiojamos
"Keturi draugai" ir pan. daly-
kai tebuvo tik atostoginė pra-
moga.

Nežinia kodėl, tačiau ši kartą
komedija vyko kažkokiam
slogutyje. Vaidilos ne tiek kū-
rė, kiek vieni kitiems derinosi.

Komedijos centrinis asmuo
Martens, kuris nuobodulį nori
užmušti diktodamas sekreto-
rei kelionių įspūdžius — Stasys
Pilka, scenos veteranas, gal be

ypatingo rafinuotumo, tačiau
buvo tikroji komedijos ašis. Tas
"pertekęs žmogus, turįs aukštinį
tarną, puikų virėją" pasisam-
dė sekretore. Dora Linz — Lili
Barčaitė išlaikytai prisiderina
prie sibirito iki pat sužieduo-
tųjų. Ji buvo ta miela Lenz,
kuri komedijai suteikė koloriti-
numą ir atnešė "vidinę šilu-
mą" ne vien Martens, bet ir vi-
sai komedijai.

Martens tamsas Stefan — Ju-
lius Balutis gerai perkando
vaidmenį ir puikiai tęsė jo. Gal
jis turėjo būti techniškai lank-
tesnis, mažiau "tarniška" su-
stingęs.

Kiti draugai: Vinkler muzikas
— Alfars Brinka, Heinz Hage-
dorn — dailininkas — Kazys
Oželis, o ypač Voldemaras Schulz
— elektrotechnikas — Petras
Mačys buvo geri draugai, bet
per mažai juose atsispaudė
muzikas, dailininkas ir elektr-
technikas.

Toni Hagedorn — Ona Petra-
vičiūtė ir Amelie Vinkler — Re-
gina Matulevičiūtė — tinkamai
suvokė komedijos joms skirtą
uždavinį, Lisbeth Scholz — Zi-
ta Kevalaitytė puikiai parodė
"kilmingesnių" namų dukterį,
karjeristę, kuri bent žodžiais
oralaužia sienas vyro karjerai.
Tokių tipų buvo apstu ir mūsų
gyvenime.

Komedijos personažai Stasio
Pilkos buvo tinkamai įrikuoti.
Dailininkas Vladas Vijeikis tik-
rai meniškai apipavidalino ko-
mediją.

Jei Lietuvių teatras įrodė pa-
jėgumą, tai lietuviai, o ypač
seniau atvykę, ir prasigyrė,
teatre buvo pirštis suskaitomi.
Amorfiškumas lietuviškam žo-
džiui dar kartą įrodytas.

G. Rymantas.

Redakcijai prisista

K. Pelėkis, Genocide, Lithu-
anian's threefold Tragedy, Ed-
ited by Rumšaitis, Published by
"Venta", Germany, 1949, 286
psl., 95 iliustracijos, kaina \$2.

Tėvynės Sargas, Kultūros, vi-
suomenės, politikos ir sociali-
nių mokslų žurnalas, 1949 m. II
t., 2-3 (6-7) Nr., spaudė Buch-
druckerei Schwertschlag Fell-
bach, 192 psl., kaina Vokietijo-
je 2.50 DM.

Aidai 1950 m. Nr. 2. Turiny:
V. Čičūnas, Tai, kas geriausių-
jų gyvybėmis apmokamą, K.
Bradūnas, eil.; J. Girmas, Tau-
tinės moralės pagrindai, beieš-
kant; A. M. Katiliškis, Užgavė-
nės; V. Biržiška, kun. J. A. Pa-
brėža; J. Aistis, Kultūrininkų li-
kimas; J. Kekštas, eil.; K. Pak-
tas, Keletas samprotavimų apie
Lietuvos ribas (tęsinys); Pr. Pa-
dalskis, Tito ir Jungtinės Valsty-
bės. Be to, platus apžvalgų
skyrius — literatūra, mokslas,
religinis gyvenimas, visuome-
ninis gyvenimas. 10 iliustracijų
ir eilė skyrių vinjetų.

Skautų Aidai, 1950 m. Nr. 1.
Rašo: P. Jurgėla, Nevėžio Juo-
zas, B. Viesulas, L. Eimontas,
P. Enskaitis, H. T. Homblin, J.
Gerkėnas ir kt.

Lithuanian Bulletin, 1949 m.
Nr. 7-12. Turiny: The Third Na-
tional Lithuanian American
Congress; Freedom to Travel
and of Asylum Behind the Iron
Curtain; Life in a Police State;
A Martyred People Moves To
Resist. 32 psl. 8 iliustracijos.
Tekste daug įdomios dokumen-
tinės medžiagos.

— ROMA. — Vasario 17 d.,
Gregorijamumo universitete kun
Stasys Valiulaitis, Telšių diece-
zijos, apgynė bažnytinį teisų
fakultetė disertaciją, gaudamas
Kamonių teisės daktaro laipsnį.
Disertacija rašyta pas prof. Ca-
pello.

2.

Lytingas, purvinas ruduo.

Lapuočiai nusimetę pageltusius lapus, iškelia į viršų nuogas
šakas, o vėjas, supdamas jas ir lankstydamas, ūkauja, dejuoja
ir rauda.

Ūžia, gaudžia visa giria. Net šimtamečio ąžuolo viršūnė nu-
silenkia audrai ir, kaip vaikas gėles, numeta jai kelias dideles
šakas.

Gaudžia miškas, nes jįsai laisvas, kaip paukštis ir niekas
neišdrįsta jo dainuojančių medžių iki paskutinio išnaikinti.

Po krūmokšniais apaugusia kalvele lindi jauni vyrai ir mer-
gaitės. Jų rankomis iškasti urvai — paskutinis laisvės atsimi-
nimas. Tikrai čia jų nesuranda mirties sprendimai ir trėmimo
prakeikimas: už savo gyvybę, už paskutinę žemės pėdą jie
prisieki ir gyvybę paaukoti.

Didelė dalis vyrų išvyko į žygį. Tauro dalinio šauklis talkon
pasikvietė: raudonieji, kaip amaras pasipylė iš kareivinių ir su-
sidūrė su žvalgiais.

Namuose liko tik tiktai žvalgai, sargybiniai, ligoniai ir kelios gai-
estingos seserys. Ir Alvydas liko: stojęs ir trukdomojo dalinio
eiles, susikrovė su sunkvežimio sargyba ir kulką ranką kliudė.
Tačiau tremiamieji buvo išlaisvinti — uždavinys įvykdytas.

Alvydas gulį ant samanomis apkloto naro ir kramto sutru-
kusias lūpas. Apie jį triušiasi raudonskruostė Lakštutė, vilgo
lūpas vandeniu, pasakoja ir niūniuoja.

Vienoje kėrtėje, prieš pat angą, sėdi keli paaugliai ir skuta
bulves. Apie puodus sukiniėjasi dvi moterys.

Kellos mergaitės budi prie sunkiai sužeistų. Prie vieno ap-
rėsta galva ligonio sėdi kunigas Adomas ir rengia paskutinę
kelionę.

— Tėve Adomai, — kužda mirštantis, — mirštu aš... nu-
mirs ar žus šimtai ir tūkstančiai... Jūs mirsite... ir mes atpirk-
sim Lietuvai...

— Sakale, — paėmęs jo ranką, atsiliepia dar jaunas kun-
gas, — būk ramus. Ir Bažnyčia, ir tėvynė reikalauja kankinių.
Pats Kristus kentėjo, nešė kryžių ir mirė. Tačiau Bažnyčia gy-
vena, ir pragaro jėgos jos nenugalės. Prisikels ir Lietuva, nors
mes ir nesulauksimės.

— Tėvel — šnibžda ligonis. — Kad visi... lietuviai... kaip
vienas... Mano tėvel...

Ir nuleidžia galvą.

Kunigas kalba paskutines maldas. Moterys ir mergaitės su-
klaupia. Ligoniai sudeda rankas.

Girioje siaučia audra ir pajudodę dangus čiurkšlėmis verkia.
Tolumoje, anapus Merkio, kaujasi Tauro vyrai, kovoja Gele-
žinio Vilko daliniai. — — —

Tyliai, be giesmių palaidojamas Vytautas. Ir kapas nesupi-
lamas, ir gėlių nepasodinama, ir kryžius nepastatomas.

Mažas kryželis įrežiamas pusės liemenyje, o amžino poilsio
vieta samanomis uždenginama.

Ir niekas neverkia mirusiojo: miško broliai taip apsipratę su
mirtimi, kad ji jiems — sesuo, kurios niekas nebijo.

Alvydo veidas išblyškęs. Vidinių kovų žymės ant kaktos,
skruostų ir akyse. Nelinksamas jis, nuolat susirūpinęs.

Pasikelia nuo naro, kelis kartus pereina urvu ir atsiseda ant
kelmo. Sunku jam, nes, vos pagailvoja apie savo buitį, tuoj
kumščius gniaužia.

— Tėve Adomai, — nepakeldamas akių, kreipiasi į kunigą,
— o jeigu aš liksiu be rankos?

— Tai antra liks, Alvydai, — ramiu balsu atsiliepia kunigas.

— Be to, liks širdis — gera ir mylinti.

Alvydo veidu praslenka debesėlis. Jis mėgina pajudinti de-
šinę ranką, ir iš skausmo sukanda dantis.

— Sakyk, tėve, ar meilė nepaiso sužalojimų?

— Žinau, ką magstai, Alvydai. Meilė, kuri riša dvasias, ne-
paiso praeinančių dalykų. O dabar lietuvių tautos dvasios
triumfas! Dabar, kada mes miškuose, kada tremtiniai darbo
stovyklose, kada išeiviai tremtyje. Argi įsivaizduoji, mielas,
kad šią sunkiausią mūsų tėvynės valandą mūsų žmonės užsi-
raustų medžiaginiuose reikaluose ir neleistų išsiskleisti dvasiai?

— Anie rytuose mirdami meldžiasi, anie vakaruose vargdami
dėl Lietuvos laisvės darbuojasi, mes čia, kaip atsisakyčiai, už
tėvynę cukojamės.

— Bet, tėve, ar nėra mūsų tarpe silpnų baukštuolių? Ar nėra
išdavikų ir pardsavėlių visur — ir čia, ir vergijoje, ir laisvėje? —
skausmingai sušunka Alvydas

Tačiau kunigas nespėja atsakyti į šį klausimą: siaubingas
balsas suskamba kaip mirtis angos plyšyje ir kaip nelaimė už-
gula ant požemio gyventojų:

— Gintis iki paskutiniojo! Išdavimas!...

Ir tuo pačiu metu sutarska žvalgų automatai, sukalena at-
sarginių kulikovaidžiai, o mergaitės, stipresni ligoniai ir mote-
rys griebiasi už ginklų.

Alvydas pašoka kaip įgeltas, kaire ranka stveria automatą ir
valandėlę klausosi. Apie jį susiburia keli vyrai ir mergaitės.

Temagami, Ont.

Tai mažas, bet labai margas Šiaurės Ontario miškų miestelis. Čia rasi kalbančių beveik visomis Europos kalbomis.

Vietos klebonas, nemokėdamas visų kalbų ir negalėdamas savo parapijiečių tinkamai aptarnauti, perėitį sekmadienį, pasikvietė ir mane į talką. Miestelyje radome anglišką, prancūzišką, itališką, vokišką, lenkišką, rusišką ir olandišką kalbančių katalikų. Ta proga paraginom žmones susirinkti vakarinėms pamaldoms ir atlikti išpažintį. Žmonių prisirinko nepaprastai daug.

Buvo pagledota giesmių įvairiais kalbomis, o rašančiaus kiekvieną paslaptis buvo kalbama taip pat kita kalba.

Po pamaldų teko vakarieniauti vienoje kanadiečių šeimoje, kurios šeimininkas yra miško darbininkų užvaizdas. Jis pasakojo, kad netoliese esą ir 25 lietuviai darbininkai. Būty buvę labai malonu susitikti, bet gaila, kad jau buvo per vėlus laikas, o man reikėjo būtinai tų

vakarą grįžti. Klebonas pasakojo, kad seniau yra buvę lietuvių ir pačiam miestelyje. Klebonas — tai tikrai nuostrius bažnyčios žmogus; visa širdimi atsidavęs savo parapijiečių sielos reikalams. Jis nedaro jokių tautybių skirtumų. Apylinkės lietuviams patarčiau sueiti su juo į glaudesnį kontaktą ir pareikšti pageidavimą atlikti Velykinę gimtąją kalbą. Tai bus labai gražus žestas iš lietuvių pusės. Ypač dabar, guvendami tarp svetimų, turime būti visi geri savo tautos ambasadoriai. Iš mūsų elgesio, pareigingumo susidarys nuomonė ir apie visų mūsų tautą. Tikrai būtų malonu girdėti, kad apie lietuvių višada, visur ir visi atsilieptų kaip apie pareigingsus, pavyzdžius, aukštos kultūros žmones.

Reikalui esant, jis man pasakė, o aš visuomet esu pasiryžęs savo tautiečiams patarnauti. Kitų apylinkių kolonijų vyrai jau prisistatė. Mano adresas: Bishop's House, North Bay, Ont. Kun. Ant. Sabas.

St. Catharines

16-ji Vasario

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 18 d. Ruošė KLS St. Catharines skyrius. Minėjimas pradėtas pamaldomis, kurias atlikė Tėvai Pranciškonai. Į minėjimą buvo pakviesti bendro likimo tautų atstovai — estų, latvių ir ukrainiečių. Atsilankė ir anglų katalikų klebonas, iš kurio St. Catharines lietuviai jaučia tėvišką globą. Jis savo sveikinimo kalboje linkėjo lietuviams išvairmės kovoje prieš raudonąją tironą. Dar sveikino ukrainiečių atstovus, didelis lietuvių simpatikas, M. Sharyk ir latvių atstovus Dr. Drille. Turinimą paskaitą skaitė iš kaimyninės kolonijos, Welland, teisininkas Blūzas. Priimta Kanados ministerių pirmininkui sveikinimo telegramą su padėka už tremtinių globą ir rezoliuciją prašant nepamiršti Lietuvos jos reikalų.

Po oficialiosios minėjimo dalies sekė deklamacijos ir vaidinimėlis "Paslaptingo Zonoje".

Tėvas Juvenalis Liauba veikla turinį kitų tautybių svečiams išvertė anglų kalba.

Reikia pripažinti, kad nuo lietuvių susiorganizavimo šioi kolonijoje pradėtos tai buvo pirmas taip pasisekęs minėjimas. Pirmą sykį lietuvių naudojama anglų katalikų parapijos salė buvo perpildyta. Tenka pasidžiaugti, kad St. Catharines lietuviai labai vieningai šventė ruošės ir joje dalyvavo. Matėsi svečių ir iš kitų kolonijų. Ypatingai daug prie minėjimo rengimo prisidėjo Vanda Grabauskienė, paaukojusi daug laiko veikaliuko režisavimui ir vaidintojų repetitijom. Linkėtinai, kad St. Catharines lietuviai ir toliau taip darniai ir gražiai dirbtų lietuvišką darbą. I.S.

— CBC radio bendrovė praneša, kad ji šiais metais turi 43.500 dol. deficitą. Jos pajamos sudarė virš 5 mil. dol. radio abonentų mokesčiai, skelbimai 2.217.130 dol. ir kt. 201.000 dol. Bendrovė prašo padidinti radio abonentų mokesčius 1950 m.

BROOKLYNO KREPŠININKAI TORONTE

Toronto lietuviška sporto visuomenė vasario 18 d. turėjo didesnę permainą, kada pas SK "Vyti" viesėjo svečių amerikų krepšinio komanda. Susitikimai su kitų vietovių sportininkais dėl aprėžtų materialinių sąlygų yra labai reti ir todėl tuo didesnį siurprizą sulaukė Brooklyn Athletic Club krepšininkai, kurie lėktuvu atsikraustė iš kaimyninės JAV. Svečių komandos pagrindą sudaro tremtiniai sportininkai, kurie, pasitalkinę keletą Jungt. Valstybėse gimusių tautiečių, pademonstravo Toronte gražų ir racionalų krepšinio žaidimo stilių. Brooklyn atstovavo: Andriulis III, broliai Biručiai, Lauraitis, Mikulskis, Bagdonas, Jack Narbutas ir Joe Bužinskas. "Vyties" komandoje žaidė: Mackevičius, Dulūnas, Ignatavičius, Žiukas, Beržanskis ir P. Gvildys.

Pirmas kėlinys rodo apylygę kovą, kurioje pripratę prie vi-

SPORTO ŽINIOS

tinės West - YMCA salės varauja torontiečiai, užbaigdami skirtą laiką vieno taško vėdinu. Pirmojo kėlinio pasekme 23:24.

Antroje žaidimo pusėje svečiai perima iniciatyvą ir karū persveria rezultatą savo naudai, kurį pastoviai išiaiko iki rungtynių pabaigos. Prieš "išliusių" svečių veržlumą ir su tikslėjusį žaidimą, mūsų kiti terpastato nesusiklausymą, kurio pasekoje susilubuoja dengimas. Rungtynių rezultatas 3-7 taškų skirtumu pradeda vis didėti svečių naudai ir užbaigiamą 58:42. Suasirėjusiame pabaigos tempe savo gražiu žaidimu išsiryškina buvę šeimfeldiečiai Birutis ir Mikulskis.

Vakare svečiams suruošiamos kuklios vaišės kuriose apsilankusiųjų vardu dėkoja komandos vadovas Kest. Čerke-liūnas.

Sportas Sovietų Sąjungoje

Sportas Sov. Sąjungoje tvarkomas pagal mėgėjiškumo principą ir tuo atžvilgiu bolševikai nepraleidžia progos pasididijuoti prieš kitas valstybes, kuriose, jų pačių žodžiais, sportiniai sugebėjimai vertinami pinigais. Šita profesionalizmo problema, pasizūrejus iš kitos sovietinės propagandos pusės, neatrodo taip žavinčiai uždangstyta ir tuo labiau neduoda bolševikams pagrindo girtis savo tariamu tikrosios sporto paskirties įvertinimu. Visas šis klausimas sprendžiamas, atlyginant atskirus ir reikalingus žmones per įvairias darbo vietas, kuriose jie figūruoja, kaip dirbantieji, nors jie ten jokio darbo neatlieka. Taip žymus sovietų imtynininkas Sotovynikov, tariamas pardavėjas "Dynamo" magazine, gaudavo reguliariai savo mėnesinę algą 1500 rublių, nors tame magazine beveik nepasirodavo. Tarp kitko, kiti pardavėjai toje pačioje krautuvėje gauna tik 300 rb. mėnesiui. Pasaulio sunkumų kilnojimo meistras Šatov oficialiai yra agentas Leningrado kriminalinėje policijoje, tačiau savo laiką ištiesai praleidžia be-

sitreniruodamas "Dynamo" patalpose. (Leningrado vagims nėra jokio ryšio su tokiais agentais).

Techniško lygio pakėlimui sovietai dažnokai kviečia kitų šalių meistrus. Tačiau nežiūrini šitų pastangų ir pinigines paramos, sovietų sportininkams nevyksta įsigyti europietiško stiliaus, nes techniškas lygis organiskai priklauso nuo bendrojo kultūrinio lygio. Tai galima paryškinti šiuo pavyzdžiu. Internacionalinėje darbininkų sportaklaidoje, kuri buvo pravesta Maskvoj, 20 km. bėgime ypatingai pasižymėjo kažkoks stiklo pūtėjas iš Novočerkasko Jelecki. Be jokios technikos jis lengvai pralenkė visus Sov. Sąjungos meistrus, taip pat ir dalyvavusius Suomijos, Norvegijos ir Prancūzijos atstovus. Jelecki sukėlė visų susidomėjimą ir greitai buvo paleistas nuo savo stiklo pūtimo pareigų. Rūpestingai parinkta mankšta "žingsnio pailginimui" ir kvėpavimo technikos pasisavimui po ilgesnio laiko užsibagė visiškai nesekme: Jelecki gavo širdies paplatėjimą ir turėjo sportą mesti.

Aukščiausia sporto institucija Sov. Sąjungoje yra ta, p vadinamas "kūno kultūros komitetas" prie ministerių tarybos. Fizinė jaunuosienės mankšta koncentruojasi daugiausia įvairių fabričių, kariuomenės ir mokymų specialiųjų organizacijų ramose. Įvesti ypatingesnieji sporto žymenys, kaip pav., GT O, kas reiškia "pasiruošęs darbui ir gynybai" ir taip pat parašutinininkas gauna 25 rb., už visus sekantčius po 10 rb. Žymiausia sporto organizacija yra "Dynamo" klubas, kuris priklauso vidaus reikalų ministerijai. Instruktorių, sporto gydytojų ir trenerių kadrai sukurimui yra keli atskiri institutai. Iš jų žymiausias bus Leshafio institutas Leningrade ir Stalino Maskvoje. Kitu kartu bus patiekta daugiau žinių apie sovietinių sportininkų atsiekimus ir atskirų sporto šakų lygį.

Antras Fuchsas?

Kaip praneša Londono "Daily Mail", esą Britų Intelligence Service vyrai ir FBI agentai skubos keliu stengiasi sugauti "antrąjį Dr. Fuchs" Didžiojoje Britanijoje.

Gaudomasis asmuo, anot laikraščio, perėmęs toliau tęsti Dr. Klaus Fuchs pradėtąjį darbą ir toliau perdavinėjęs atomo paslaptis Sovietų Sąjungos agentams.

"MI-5" — Military Intelligence — teigia, kad, kuomet tik Fuchsas nustojo siuntęs Sovietų Sąjungai paslaptis apie atominių bombų gamybą, tuojau "į jo batus stėjo kitas mokslininkas"...

Dr. Fuchs

Dr. Klaus Fuchs yra jaunas, didelių gabumų ir aukšto išsilavinimo vyras. Daug kas jam buvo pranašavęs susilaukti Nobelio premijos laurų. Dabar gi jo pasirinktas kelias nuvedė į kalėjimą.

1932 m. Klaus Fuchs buvo rety gabumų studentas Leipzigo, vėliau Kiolio universitetuose. Iš įsitikinimo jis buvo socialdemokratas. Tačiau, matydamas, kad jo bendraminčiai nenori leisti į kovą prieš kylančią Vokietijoje nacių partiją, jis perėjo į komunistų eiles, nes manė, kad pastarieji vieninteliai, kurie kovos prieš įsigalėjusį nacizmą. Tačiau tuo metu ir pasidėjo Fuchsui kritiškos dienos. Jis turėjo bėgti iš Vokietijos, kaip politinis pabėgėlis ir atsi-

dūrė Anglijoje. 1933 m. jis jau studijavo Britų universitete. Filosofijos daktaratą jis įsigijo Bristol universitete. Fiziko daktaratą jis gavo Edinburge 1939 m.

Prasidėjus 2-rajam Pasauliniam karui, jis buvo kvalifikuotas kaip politinis pabėgėlis ir 1940 m., dėl pavojaus vokiečių armijos invazijos į Britų salas, išsiųstas su internautais į Kanadą.

1942 m. grįžo į Glasgow universitetą Anglijon, bet greitai gavo paskyrimą, kaip profesorius į Birminghamą, kur turėjo pradėti slaplus tyrimus. Tais metais jis padavė prašymą naturalizacijos reikalui. Britų įstaigos, po "labai nuoseklių tyrimų jo asmens", pagaliau, Fuchsui suteikė D. Britanijos pilietybę.

Po to, žinoma, jam kaip gabiam mokslininkui ir Britanijos piliečiui, atsidarė visos durys į svarbiausias atominės paslaptis ir ne vien tik pas anglus, jis buvo siųstas į New Yorką, New Mexico ir, galiausiai, į Britų Harwell. Gi ten visur dirbant, britams buvo darbas, o sovietams — paslaptys...

— ALTOETTING. — Garsioji Bavarijos Altoetting Marijos šventovė šiais metais švęs 12 šimtmečių jubiliejų. Jubiliejinės svarbiausios iškilmės vyks rugpjūčio 15 d. Marijos į Dangų ėjimo šventėje. Vietos gyvenytojai dar atsimena apsimkymą anuometinio kardinolo P. celi Nuncijaus Vokietijoje, dabartinio Popiežiaus Pijaus XII.

Iš plataus pasaulio

Prancūzijoje baus sabotazninkus

Prancūzijos parlament, prieš labai karštą komunistų opoziciją, priėmė įstatymą, kuris numato sunkaus kalėjimo bausmes komunistų agitatoriams, kurie uostų darbininkus kursto streikuoti ir neiškrauti iš JAV atvežtų ginklų. Įstatymas priimtas 393 balsais prieš 186.

Įstatymas už sabotazą ir karo medžiagų naikinimą numato net mirties bausmę, o už kurstymą darbininkų prieš karo reikmenų iškovimą — kalėjimą su pančiais. Komunistai bandė nors nuleisti įstatymo priėmimą ir sukėlė batus, triukšmą salėje — tačiau parlamento pirmininkas nepasidavė — pašaukti 200 tvarkdaryų policijos vyrų viską sutvarkė per 10 min.

Po keleto valandų premjeras Bidault ir prekybos min. Jean Louvel pasirašė įsakymą, paskelbiantį mobilizaciją gazo ir elektros įmonių darbininkams. Louvel šitą nutarimą pranešė tautai per radio. Jis nurodė, kad šitokių priemonių griebtasi dėl to, kad anų įmonių streikai "gresia krašto gyvenimo paralizavimu", o vyriausybė turinti prievolės garantuoti šių viešo patarnavimo įmonių veiklą.

Prancūzijoje lig šiol streikavo 400.000 įvairių ūkio šakų darbininkų, bet daugelis jau grįžta į darbą.

Franco vardas taisomas

Šiandien vis dažniau ir dažniau pasigirsta balsų ar tikslu vakariečiams šalintis ir atsiskirti nuo bendradarbiavimo su Franco Ispanija, taip svarbia strategiskai, kai dar vis tebebendravama su žiauriga bolševikine diktatūra. Dažnai pasigirsta balsų, nurodančių, kad Franco diktatūra nesanti taip jau žiauri. Gal kai kam ši akcija naudinga. Tačiau ta proga iškeliamą faktų, kuriuos pravartu sužinoti.

"Neue Zuercher Zeitung" korespondentas rašo, kad diktatorinėje Ispanijoje totalistiniams kraštams būdingos baimės nesą ir mintis nesanti varžoma. Kritikuoti esą galima. Bet spauda kritika neužsimanti. Ji daugiausia užpildoma liaupsinimais įžymybių. Beabejo, kad tai kelia korupciją ir didina pliotikus. Knyga esanti laisva. Laisvai įvežamos ir platintos net pačių ispanų politinių emigrantų knygos. Cenzūra esanti, bet ji daugiausia žiūrinti moralinės pusės. Netiesiogiai, esą, buvę pakėlę balsą

protestantai. Jie turi pilną laisvę. Pagal konstituciją katalikybė yra pripažinta valstybine religija ir tik vien katalikams yra leidžiamos viešos liturginės apeigos. Tai esąs vienintelis katalikų suvaldymas. Šiurp gyvenime dėl tikybės jokių skirtumų nedaroma.

Mokslas taip pat visai laisvas. Profesorų politinių įsitikinimų ir praeities nevojama. Piliečiai esą apsaugoti nuo policijos savavaliavimų, o armija ir partija į vietinius reikalus visai nesikišanti. Valstybės kišimasis jaučiamas tik ūkinėje srityje.

JAV NEAPYKANTOS DIENA DRESDENE

Raudonieji Rytų Vokietijos valdovai išgalvojo dar vieną priemonę įskaudinti amerikiečiams. Penkerių metų sukakties Drezdeno subombardavimo proga, vasario 13 d., vidudienį Drezdene sulaukymas darbas ir judėjimas gedulo ženklam. Vi-soje Rytų zonoje tą dieną išėjo raudonieji laikraščiai plūsta amerikiečių ir vadina juos barbarais, visai neprisimindami, kad Drezdeno subombardavimas įvyko pagal marš. Žukovo prašymą, kuris tuo metu buvo tik 70 km nuo miesto.

Komunistai skiria vyskupą

Čekoslovakijos vyriausybė Slovakijos Banska Bistrica vyskupijos administratorium pa-

skyrė kun. Dachet, nors vyskupijos kapitula išrinko Mons. Brisdon, buvusį generalvikarą. Vyriausybė reikalauja, kad naujai nominuojamas būtų vyriausybei pristatytas ir jos patvirtintam suviržymas. Šiurp gyvenime dėl tikybės jokių skirtumų nedaroma.

Eutanazija

Naujausioje "Civita Cattolica" numerėje įspūjamas straipsnis, liečiąs eutanazijos klausimą. Jis pasirodė dėl to, kad nesenai bent keliems sunkiai sergantiems nepagydomiems ligoniams buvo "pagreitinta mirtis". Straipsnyje aiškiai išdėstoma katalikų moralės doktrina, kurioje šios priemonės yra draudžiamos. Laisvą savižudybę, jei ligonis laisvai pats tai pasirenka, o gydytojų atžvilgiu — žmogžudystę. Leista ligoniui norėti mirties, kaip pasiliuosavimo iš kančių, ir naudotis vaistais skausmą lengvinančiais, tačiau pačiai gyvybei nepavojingais.

Jezuitai pirmo vietoj

Gausiausias pasaulyje katalikų vienuolių ordenas yra jezuitų — 28.426 nariai. Antroje vietoje eina pranciškonai su 24.614 narių. Kitos vienuolijos turi jau palyginti daug mažiau narių.

Milžiniški turtai Kanadoje

Edmonton. Albertos provincijoje, Bitumount vietovėje, kurią galima pavadinti pietine tos srities širdimi, tyrinėtojai yra suradę milžiniškus naftos šaltinius. Jie yra prie upės Athabaska. Upės abėjusiose galuose, apie 80 mylių plote, aptartas smėlis persunktas nafta. Daroma prielaida, jog tas smėlis turis savyje net apie 300 milijonų statinių naftos savyje.

Jau prieš 150 metų tyrinėjimo pionieriai spėjo, jog Athabaskos upės dugne ir krantuose guli tokie milžiniški naftos turtai, tačiau nebuvo ryžtasi leisti į didesnius tyrinėjimus ir tą naftą eksploatuoti.

Geologiniai tyrimai ten vyko 1875 m. Po penkiolikos metų, netgi buvo imtasi perkošimo

darbų, tačiau platesnio masto darbai nebuvo pradėti.

Tik dabartiniai metų tas darbas pradėtas su visišku atsidėjimu. Albertos provincijos vyriausybė jau pastačiusi tyrimo įmones, kurios kainavo 700.000 dolerių. Įmonėse darbuojasi tos srities specialistai ir stengiasi išrasti būdą, kaip lengviausiu keliu išskirti naftą iš smėlio.

Tyrimo darbų vedėjas spaudos atstovams yra pareiškęs, jog darbai eina į priekį ir teikia didelių vilčių.

Albertos pramonės ministeris J. L. Robinson pabrėžė, jog tyrimo darbai vykdomi dabar ir tęsis toliau, nes norima nustatyti atjungimo naftos galimūmus. Reikalingų rinkų eksportui, bent šiuo metu, pasulyje dar neesikoma.

Prie tyrimo vietovės privaizavimas nėra lengvas. Iš galima pasiekti tik lėktuvais arba upe. Jeigu tie tyrinėtojai pavyks ir duos gerų vaisių ir jei bus galima gauti 300 milijonų statinių naftos, tai tas skaičius bus keturis kartus didesnis, negu viso pasaulio naftos ištekliai.

Bitumount tyrimų fabrike tas smėlis yra maišomas su karštu vandentiu, kuris atidalina naftos riebalus nuo smėlio ir leidžiamas į tam tikras rafinerijas. Po atskirimo gaunamą naftą galima, esą, naudoti netgi lėktuvų motorams varyti.

Jei tyrinėtojai gerai pavyks ir prasidės masinis naftos iš smėlio atskyrimas, Albertos provincija pasidarys turtingausia Kanadoje. —a.

TORONTO REIKALAIŠ

(Atkelta iš 3 psl.)

stangos nuėjo niekais. Ar tuo buvo patarnauta socialdemokratų populiarumui? Nemanyčiau. Visuomenė taip įtūžusi ant komunistų, kurie šiandien Lietuvoje pamynę po kojomis visas lietuviškas tradicijas, kad ji instinktyviai atsuka nugarą net ir labai geram lietuviui, kai jis pabando versti kad ir vieną vieną tradiciją, kitas palikdamas ramybėje...

Vyt. Kastytis.

Red. pastaba: Su malonumu turime priminti, kad Montrealio Liet. Klubas, dėl kurio rengiamų šokių advente buvo prisiminta "T2", Gavėnios metu juos pertraukė. Toronte juos teberuošia Sūnų ir Dukterų D-Ja. Ir tai nenuostabu. Tačiau nuostabu, kad paskelbė šokius ruošianti kovo 19 d. KL Moterų Bendruomenė. "Nepr. Liet." Nr. 9 ji skelbia, kad šokius rengianti Juozapinių proga, nes

"sulig Kanados tradicijų" tą dieną ir gavėnioje "yra leidžiama rengti viešus šokius — pasilinksminimus". Matyt, sąžinė vis dėlto nerami, tad kitoje vietoje vėl rašo: "Kadangi šie šokiai leidžiami šv. Juozapo proga" ... Bet kasgi leido katalikoms? Arkivyskupas viešu laišku perspėjo gavėnioje nešokti, kaikiur klebonai savo parapijiečiams tą priminė specialiais laiškais šeimoms. O Juozapinių čia niekas iškilmingai nešvenčia. Angliškai kalbančių katalikų tarpe yra daug airių. Jie turi paprotį švęsti šv. Patriko dieną — kovo 17. Bet šv. Patrikas nebuvo nei Lietuvos apaštalas ir nėra jos globėjas. KL Moterų Bendruomenė savo statute, rodos, pasizadėjo saugoti ir palaikyti lietuviškuosius, bet ne airių papročius... Ar nebūtų geriau buvę ir šiuos antroaus šokius suruošti jų pačių socialdemokratų vardu. Nereikėję būtų susipainioti vingiuotuose aiškinimuose.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMĄ PAVEIKLSUOSE
PAMATYSITE SKAITYDAMI VIENINTELĮ ILIUSTRUOTĄ LIETUVIŲ LAIKRAŠTĮ
"LIETUVIŲ DIENAS"

Pirmame numeryje tilpo eilė nuotraukų iš lietuvių gyvenimo įvairiose Amerikos vietose. Taip pat jame rašo gen. St. Paštikis — "Karas ar taika"; red. L. Šimutis — pasikalbėjimas — "ALT aktualiųjų rūpesčiai"; dr. J. J. Bielskis — "Pirmąją Lietuvos atstovybę Amerikoje steigiant" ir kt. Plati Amerikos lietuvių gyvenimo apžvalga. Įdomi dalis anglų kalba.

"Lietuvių Dienos" išeina kartą per mėnesį.

PER MERATOS KAINA — 1000 metams tiek Amerikoje, tiek kituose kraštuose. Atsiunus adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinti nemokamai.

"LIETUVIŲ DIENAS" adresas: 6204 S. Broadway, Los Angeles 3, California, U.S.A.

IS TĖVIŠKES

Ši turite nuotraukų neperdaugusia, tačiau tai brangiausias ir gal vienintelis atmintis. Duokite visas retas nuotraukas per fotografuoti, padaryti bei padidinti

UNA foto studijoje

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO TEL. PL 5717

Palyginus kokybę pigiausios kainos Toronte.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima išgauti žiedų, Toronto suvenirų; parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuojama. Kainos priimanamos.

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

PETRAS KAIRYS MESOS IR VISOKIŲ VALGOMŲ PRODUKTŲ

KRAUTUVE ir VALGYKLA

889 Dundas St. W. Toronto, Ont. — Tel. WA 0062

Visi mieli tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti. Puikus ir greitas patarnavimas

KAZYS ARDAVIČIUS

LIETUVIŠKA RUBU SIUVYKLA

Ivairūs užsakymai atliekami pagal naujausias Europos ir Kanados madas. Kainos priimanamos.

828 DUNDAS ST. WEST.

TORONTO, Ont.

KIRPEJAI

JONAS JOTAUTAS ir ALBERTAS ŠIAUDINIS

932 Dundas St. W. Toronto, Ont.

— prieš lietuvių bažnyčią —

Kirpykla veikia kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Išskyrus pirmadienį. Telefonas: WA 9674

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. — Garantuotas darbas, priimanamos kainos.

Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Patarnavimas su betkokio dydžio trokiais

JONAS INDRIUNAS

238½ Bathurst St., tel. WA 9742
Užsakymai (orderiai) priimami nuo 5-7 val. po pietų.

LIETUVIŠKA AVALINĖ TAISYMO DIRBUVE — PARDUOTUVE

Naujausios mados.
Priimanamos kainos.

Sav. IGNAS ASTRAUSKAS

1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE 3881.

Dantistas

Jr. Chas. OKUN

838 Dundas St. W. Toronto
(kampos Lucind Ave).
Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822.

LIETUVIŠKA VARTOTU BALDU KRAUTUVE

J. Jagot — Daujotas

Perka, parduoda ir taiso įvairius senus baldus, permuša minkštus baldus. Atlieka poliravimo ir išbaigimo darbus.

2190 DUNDAS ST. W. Toronto 3, Ont. Tel. LAkeside 2324

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akto defektams. Išdiria akto nervus, kurie dažnai sukelia galvos skausmą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

BR. BUKOWSKA, R. O.

AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams.

Priemimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadieniais pagal susitarimą 55 St. John's Rd. W. Toronto. (kampos 94 Laws St.)

Tel. Lyndhurst 0052

NAUJAS LAIKRODININKAS

Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuvė turi dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greitai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti.

Atidaryta kasdien nuo 5 — 8 val. p. p.

EUROPEAN WATCHMAKER

827 Queen St. W. (priešais Claremont g-vę) Toronto. Tel. EL4521

Vancouver, B. C.

Iš lietuvių veiklos

Kai kada viename, kitame laikraštyje pasitaiko žinučių ir iš Vancouverio. Vieni aprašo labai optimistiškai, kiti pesimistiškai. Žiūrint, kaip kam pasvyksta įsikurti. Tad tolimesnių Kanados provincijų gyventojams ir bebaigiantiems sutartis nevisada aišku, kaip ištikrųjų yra. Aš suviliotas vieno laikraščio korespondento mintimis apie lengvą įsikūrimą čia, atsidūriau tame palaimintame mieste. Savo išpuoliais noriu pasidalinti ir su kitais "TŽ" skaitytojais.

Miesto ir gamtos grožis, reikia pasakyti, turi daug ir teigiamų savybių. Klimatas šiltas ir drėgnas, žiemos trumpos, vos kelių savaitų arba visai lengvos. Aplinkui kalnai, sniegu apkloti ir įvairi augmenija teikia miestui neblogą išvaizdą. Gyventojų šiuo metu yra apie pusę milijono. Namų statyba ir miesto švara, kaip ir kitose Kanados miestuose. Miesto augimas ir klestėjimas priklauso nuo miško pramonės.

Jei miško pramonės rinka gera, tai darbų daug ir uždarbiai neblogi. Sako, kad karo metu tiek darbo buvo, kad privažiavo apie 100.000 darbininkų iš įvairių Kanados provincijų. Po karo, kada miško pramonė grįžo į normalesnias vėžes, darbininkai buvo mažinami. O mažesnės įmonės užsidarė. Tad ir dauguma darbininkų buvo priversti grįžti į pirmiau gyvenamas vietas. Šiuo metu naujai atvažiuojam darbu gauti yra sunku, o ypačiai žiemą. Vasarą dar puse bėdos, nes daug darbininkų išvažiuoja į miškus, kurie žiemą, dėl gausaus sniego negali dirbti. Aš rašysiu daugiau apie miestą, nes apie miško darbus buvo rašyta.

Mieste iš naujai atvažiuojusių dirba tik keletas asmenų įvairiose įmonėse. Yra viena nedidelė lentpiuvė mieste, kurios savininkas yra senas Kanados gyventojas lietuvis p. Miniotas, kuris stengiasi lietuvius priklausti savo įmonėje. Bet tik keliolika asmenų, nes lentpiuvė nėra didelė. Na šiaip lentpiuvių yra daugiau, bet patekti į jas nėra taip lengva. Tiesa, uždarbiai didesni, bet atrodo, kad ir bendras pragyvenimas yra brangesnis. Nedaug galima sutaupti. Butų klausimas čia nėra toks opus, kaip kitur. Jų galima gauti išnuomoti ir su šeima. Kainos įvairios. Jei kas norėtų kurtis mieste ir pagalvotų apie Vancouverį — tepasitikti savo laime.

— "T. Žiburiai" Vancouveryje buvo laukiami, o ir laukti tikrai buvo ko. Jie tikrai neapvylė. Reikia tikėtis ateityje bus dar įdomesni, nuolat primins kenčiančią Tėvynę ir stengsis palaikyti puolančią tremtinio dvasią.

Gyvenam didžiųjų sukrėtimų perijoje, kai žmogus tapo nepasotinam savo kūno vergu, o Tėvynėje šeimininkauja sugyvulėjęs žmogus su nerašytu šūkiu — "kerštas visam, kas yra žmoniška". Ir vis dėlto dar atsiranda "šviesuolių" grupė, kurie norėtų pakartoti iš naujo savo senas klaidas ir stengiasi jas įpiršti kitiems. Jie neįstengia ar nenori matyti, kad dėl šių peršamų idėjų pasaulis mirdo si po supuvusį moralinį purvą ir nebetoli gal laikas, kada teisėtumo bylai spęsti kreipsis į atominę energiją. Žinoma, gal lengviau tenai kreiptis, negu į savo ieškančią tiesos, sąžinę. Tad daug kentėjęs tremtinys darosi viskam abejingas. Niekuo nebesitiki ir nieko nebesitiki. Tad su džiaugsmu tenka sveikinti "TŽ", kurie ryžtasi palaikyti mums žmoniškumo pradą — lietuviui jis susideda iš krikščioniškosios dorys ir Tėvynės meilės. Kaip tik už šias idėjas šiandien kenčia mūsų Tauta ir didvyriškai žūsta sesė ir brolis — partizanai.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Pirmiausia, lietuvių katalikų džiaugsmui, Vancouveryje turime savą lietuvių, naują ateivį, kunigą Antaną Traškevičių, kuris baigė darbo sutartį praeitais metais, birželio mėn. ir galutinai apsigyveno Vancouveryje įkurdamas lietuvišką katalikų parapiją. O gal prasidės ir bažnyčios statyba, nes iš senųjų Kanados lietuvių yra pažadėta stipri medžiaginė parama. Ateitis parodys ar šis klausimas bus įvykdytas. Šiuo metu pamaldos vyksta kas sekmadienį Susirenka nemažas skaičius tikinčiųjų. Be to, praeitą rudenį atvyko į Vancouverį vargonininkas J. Sinkevičius. Per trumpą laiką suorganizavo gražų chorą, kuris kiekvieną sekmadienį Šv. Mišias papildo gražiomis lietuviškomis giesmėmis.

Praeitą rudenį suruoštame tautų festivalyje pasirodžiusi tautinių šokių grupė, vadovaujama Danos Kaunaitės, turėjo neabejotiną pasisekimą. Kartą ir vietinė anglų spauda daugiau parašė apie lietuvių. Linkėtina, kad ir toliau šie pasirodymai būtų tęsimi, kanadiečių kultūrinuose pasirodymuose.

— "T. Žiburiai" Vancouveryje buvo laukiami, o ir laukti tikrai buvo ko. Jie tikrai neapvylė. Reikia tikėtis ateityje bus dar įdomesni, nuolat primins kenčiančią Tėvynę ir stengsis palaikyti puolančią tremtinio dvasią.

Gyvenam didžiųjų sukrėtimų perijoje, kai žmogus tapo nepasotinam savo kūno vergu, o Tėvynėje šeimininkauja sugyvulėjęs žmogus su nerašytu šūkiu — "kerštas visam, kas yra žmoniška". Ir vis dėlto dar atsiranda "šviesuolių" grupė, kurie norėtų pakartoti iš naujo savo senas klaidas ir stengiasi jas įpiršti kitiems. Jie neįstengia ar nenori matyti, kad dėl šių peršamų idėjų pasaulis mirdo si po supuvusį moralinį purvą ir nebetoli gal laikas, kada teisėtumo bylai spęsti kreipsis į atominę energiją. Žinoma, gal lengviau tenai kreiptis, negu į savo ieškančią tiesos, sąžinę. Tad daug kentėjęs tremtinys darosi viskam abejingas. Niekuo nebesitiki ir nieko nebesitiki. Tad su džiaugsmu tenka sveikinti "TŽ", kurie ryžtasi palaikyti mums žmoniškumo pradą — lietuviui jis susideda iš krikščioniškosios dorys ir Tėvynės meilės. Kaip tik už šias idėjas šiandien kenčia mūsų Tauta ir didvyriškai žūsta sesė ir brolis — partizanai.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Gyvenam didžiųjų sukrėtimų perijoje, kai žmogus tapo nepasotinam savo kūno vergu, o Tėvynėje šeimininkauja sugyvulėjęs žmogus su nerašytu šūkiu — "kerštas visam, kas yra žmoniška". Ir vis dėlto dar atsiranda "šviesuolių" grupė, kurie norėtų pakartoti iš naujo savo senas klaidas ir stengiasi jas įpiršti kitiems. Jie neįstengia ar nenori matyti, kad dėl šių peršamų idėjų pasaulis mirdo si po supuvusį moralinį purvą ir nebetoli gal laikas, kada teisėtumo bylai spęsti kreipsis į atominę energiją. Žinoma, gal lengviau tenai kreiptis, negu į savo ieškančią tiesos, sąžinę. Tad daug kentėjęs tremtinys darosi viskam abejingas. Niekuo nebesitiki ir nieko nebesitiki. Tad su džiaugsmu tenka sveikinti "TŽ", kurie ryžtasi palaikyti mums žmoniškumo pradą — lietuviui jis susideda iš krikščioniškosios dorys ir Tėvynės meilės. Kaip tik už šias idėjas šiandien kenčia mūsų Tauta ir didvyriškai žūsta sesė ir brolis — partizanai.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Tad "TŽ" linkėtina sekinčiai žibėti mūsų laikui Tėvynės Žiburiu, o mes skaitytojai ryšmės būti skleidžiamų minčių stargyboje.

Val d'Or, Que.

Lietuviška radio valandėlė

Kovo 6 d. suėjo vieni metai lietuviškam radio pusvalandžiui, kuris yra duodamas kiekvieną sekmadienį 10 val. 30 min. per Val d'Or radio. Pusvalandį veda LB valdyba.

Dėl jo atsiradimo daugiausia nuopelnų turi kun. Tėvas Viktoras, S.J., kuris išgavo iš radiofono vadovybės sutikimą bei atlyginimo minėtą lietuvišką pusvalandį transliuoti. Per praėjusius metus šios valandėlės vadovais — pranešėjais buvo: 1949.III.6. — 1949.VI.1. Pakalniškis Vytautas, paskui Tamašauskaitė Elena. Spalio mėn. pradžioje valandėlės vedimą perėmė Juozas Vilimas, kuris ją ir dabar veda.

Pusvalandis yra grynai kultūrinio — meninio pobūdžio, todėl visų šiaurės Quebeco gyvenančių lietuvių labai mėgiama. Be to, reikia pažymėti,

kad p. Vilimo balso tembras yra labai tinkamas, ir jo tvarka programa prie esamų sąlygų yra be priekaištų.

Šiam vieninteliui Kanadoje lietuviškam nuolatiniam radio pusvalandžiui, jo metinių progų, ilgiausiu metų!

Lankėsi kunigas

Kovo 5 d. Val d'Or — Malaric lietuvių aplankė kun. tėvas Kulbis, S.J. Kadangi dabar yra gėvėnijos metas, tad didelė dalis tautiečių atliko Velykinę išpažintį ir priėmė Šv. Komuniją. Suprasdami sunkoką kun. Kulbio ekonominę padėtį, rinkliavos metu tautiečiai gausiai aukojo. Be to, kelionės išlaidoms padengti Bendr. V-b-išmokėjo jam \$10. Linkime kun. tėvui Kulbiui S. J., kuris mūsų vienatvės nepamiršta, sunkiame apaštalavimo darbe ištvermės ir pasisekimo! Sk. St.

Winnipeg, Man.

— Šeštadienio lietuvių mokyklos klausimas Winnipeg lietuvių tarpe yra labai aktualus. Tėvas Placidas O.F.M. susirūpinęs tinkamos patalpos suradimu. Jau kalbėtasi su Šv. Marijos pradžios mokyklos vienuolėmis ir katedros klebonu dėl gavimo jų žinioje esančioje mokykloje patalpų. Dar bus teiraujamasi ir kitur. Manoma, kad už 2-3 sav. vaikučiai jau galės lankyti lietuvišką mokyklą. Suregistruota 20 lietuvių vaikų, kurie mokyklą lankytų.

— "Tėviškos Žiburys" platinimas Winnipege buvo kiek sustojęs, bet dabar naujai paskyrus tam reikalui kitus žmones, jų skaitytojų skaičius vėl didės. Visi giria laikraščio turinį ir išvaizdą.

— Winnipeg KLB skyrius pradėjo repetuoti "Buhalterijos klaidą". Režisuoja p. Smaizienė.

— Winnipeg lietuviams gerai pažįstamas iš Saskatchewano stambus fermeris Juozas Aleliūnas apsigėdė su p-le Aldona Dručkaite, kuri ne taip seniai iš Toronto persikėlė į Winnipeg. Jaunai lietuvių porai Winnipeg lietuvių linki daug laimės ir saulėto gyvenimo.

— Tremtinys Januška Jurgis, kuris turi nekilnojamo turto agentūrą ir dirba pieninėje, pirkto naują automobilį, kurio pagalba jis galės plačiau išplėsti savo verslą.

— Vancouverio choro vedėjas J. Sinkevičius dabar guli ligoninėje. Tikimės, kad greit sugrįš pasveikęs prie savo pradėto darbo.

Auksiniai Vakarai.

"VENTOS" LEIDYKLOS PRANEŠIMAS

"Ventos" leidykla Vokietijoje praneša, kad ji, nežiūrind smarkios emigracijos ir kitokių sunkumų, tęsia savo darbą toliau. Paskutinė jos išleista knyga naujiena yra GENOCIDE. Jos kaina \$2.

Kiti "Ventos" leidiniai:

1. L. Dovydeno — Mes ieškome pavasario	\$ 1.—
2. Švasto — Paskutinį kartą tave klausiu	0.50
3. J. Vaičiūnienės — Skeveldros (poezija)	0.50
4. P. Osmolskio — Du Gaideliai (pasaka vaik., iliustr.)	0.50
5. S. Budavo red. — Pėdsakai Nr. 3-4	0.40
6. V. Jonikas — Pakeleiviai (eilėraščiai)	1.—
7. A. Maceina — Didysis Inkvizitorius, II-ra papildyta ir praplėsta laida	
8. K. Grigaitytė — Paslaptis (eil.)	
9. Lietuvių kalbos vadovas (spaudoje)	
10. Dr. Pr. Gaidamavičius — Išbloktas žmogus (spaudoje)	
11. A. Maceina — Jobo Drama (spaudoje)	
12. K. Pelėkis — Genocide	\$ 2.—

Visos šios knygos siunčiamos paštu tuojau gavus užsakymus; platintojams nuolaida. Kad palengvinus atsiskaitymą, užsienyje gyvenantieji knygų pirkėjai atsiskaito per "Ventos" leidyklos įgaliojintį JAV šiuo adresu: Mr. Vincas Jonikas, 530 Ave. A, Bayonne, N. Y. USA.

Visais reikalais kreiptis šiuo adresu:

VENTA, Jonas Rimelkis, Bismarckstr. 1 (14a) Schwabesbach Gmuend, Germany, US Zone.

Kariškas mokslas

Anglijos princas pagal seną tradiciją būtinai tarnauja jūrų karo laivyne. Iš jaunojo vieno princas tarnybos pasakoja toks amekdotas.

Savo jauniesniajam karininkui kovos laivo kapitonas davė užduotį — apskaičiuoti laivo buvimo tašką. Atlikęs reikalingus veiksmus su instrumentais, panaudojęs tableles ir padaręs atitinkamus skaičiavimus su pieštuku, princas po kurio laiko pateikė kapitonui jo gautąjį laivo buvimo tašką — geografinę ilgumą ir plotumą.

— Jūsų Didenybė, nusiimkite kepurę, — tarė į skaičiavimo davinius žvilgterėjęs kapitonas.

Princas sumišęs nežinojo ką sakyti ir ką daryti. Bet kapitanas greit paaiškino:

— Mes įplaukiame į Westminsterio katedrą, Jūsų Didenybė.

Taip tikslus buvo princas skaičiavimai.

TORONTO, Ont.

PRASIDEDA REKOLEKCIJOS

Ateinantį sekmadienį, šv. Juozapo dienoje, lietuvių bažnyčioje prasideda rekolekcijos, kurios bus vedamos per visą savaitę vakarais. Rekolekcijų vedėju yra pakviestas iš Čikagos jezuitas, tėvas J. Borevičius.

SOLISTES RADZEVIČIŲ SCENOS DARBO 15 M. SUKAKTIS

Lietuvos Valst. operos solistai Praneš Radzevičiai š.m. sausio 6 d. sukako lygiai penkiolika metų nuo jos debiuto L. V. operoje.

Šia proga kovo 25 d. 7.30 val. vak., Bloor Collegiate Institute salėje (Bloor St. prie Dufferin) ruošiamas jos rečitalis, smuikininkui Steponui Kairui asistuojant. Akompanuoja Ant. Dvarionas.

P. Radzevičiūtės repertuaras: I daly lietuvių kompozitorių kūriniai; II dalis bus mišri.

Rengimo komitetas.

PABRANGS TORONTO Miesto susisiekimas

Susisiekimas Toronto miesto tramvajais ir autobusais artimiausiu laiku žada gana žymiai pabrangti. Tam pabrangimui nurodomos net kelios priežastys. Viena iš didžiausių priežasčių yra numatomas priemiesčių prijungimas prie Toronto miesto. Iki šiol važiuojant į priemiesčius negalima buvo pasinaudoti tuo pačiu "transferu", bet reikdavo pirkti kitą bilietą. Prijungus priemiesčius prie miesto, numatoma panaikinti dvigubą bilieto sistemą, bet už tai pakelti bilietų kainą.

TTC, pagrįsdama šį tvirtinimą, skelbia, kad, panaikinus priemiesčių bilietus, komisijai susidaro 3.000.000 dol. nuostolio, kurį ir turinti padengti nauja bilietų kaina. Kitos nurodomos priežastys: tarnautojų algų pakėlimas ir didelės išlaidos numatomoms įrengti šešioms naujoms linijoms. Kainos pakėlimas jau nuspręstas. Šių metų tik dar sprendžiamas jo dydis.

Burmistro įstaiga siūlo imti už tris bilietus 25 centus. Bet TTC tokiu pakėlimu nėra patenkinta. Komisijos generalinis menadžeris H. C. Petten pareiškė, kad naujoji bilietų kaina greičiausiai busimti 10 centų už vieną.

LIETUVAITES NELAIMĖ

Grįždama iš darbo, paslydo ir sulaužė koją naujai į Kanadą atvykusi lietuvaitė Angelė Vasiliauskaitė. Sugipsavus koją, ligonė gulė savo bute, 243 Eucled Ave., nes apsimokėti ligoninės nepajėgtų.

LANKESI PREL. BALKŪNAS

Praejusią savaitę Toronte trumpai lankėsi prelatas Jonas Balkūnas iš JAV. Svečias lankėsi parapijos klebonijoje, matėsi su "TŽ" redaktoriumi. Prelatas Balkūnas išreiškė savo džiaugsmą ir pasitenkinimą dėl gražaus laikraščio leidimo.

LIET. MOTERŲ PROTESTAS ITO

Pagal Tarptautinės Kat. Moterų Unijai Lygos pagedavimą Lietuvių Katolikių Moterų Sąjunga Jungtinių Tautų generalinės konferencijos paskutiniajai sesijai yra pasiuntusi protestą prieš lauzymą žmogaus Teisių Chartos 18 paragr., kuris pripažįsta kiekvienam žmogui teisę į minties, sąžinės ir religijos laisvę.

"SVETIMOS PLUNKSNOS"

Kovo 11 d., šeštadienio vakarą, 400 torontiečių smagiai praleido didžiulėje naujojoje ukrainiečių salėje, kur vietos ateitininkų kuopa, padedama Meno Mėgėjų grupės, statė smagią Adomėno komediją "Svetimos plunksnos". Vakaras pavyko gražiai, mėgėjų vaidyba, dekoracijos ir režisūra (p. Jagėlos) darė gero įspūdžio. Temos "aktualumas" sukėlė daug skandalo juoko.

LEDO KARNAVALAS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet įvyksta garsusis ledo karnavalas Toronte. Jis vyksta šią savaitę, t.y. nuo kovo 13 iki 17 dienos intinai Maple Leaf stadione Young ir College gatvių kampe, dalyvaujant kino artistei Belita. Bilietai iš anksto gaunami stadione arba Eatone. Visiems patartina šį karnavalą pamatyti.

FILMA

Šeštadienį, šv. Juozapo išvakarėse, parapijos salėje 8 val. vak. bus rodoma filma "Fugitive" ir plati muzikali kultūrinė apžvalga.

ISNUOMOJAMAS

atskiras kambarys vienam ar dviejms asmenims, o į kitą kambarį priimama mergaitė kartu gyventi.

6 Hector Ave., tel. OL 0568, teirautis vakarais nuo 6 val.

ISNUOMOJAMA

2 kambariai. Yra galimybė virtis valgyti. 64 Hogarth Ave., tel. HA 9197. Darbo dienomis kreiptis po 6 val. vak.

ISNUOMOJAMAS

kambarys ir virtuvė lietuviškoje šeimoje. Tel. LY 9296.

ATIDARYTA NAUJA LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ YAREK'S DELIKATESSEN

1330 DUNDAS ST. W. Kampas Rusholme St. Tel. ME 9347 Maistas gaminamas lietuviškai iš aukščiausios kokybės ir šviežių produktų.

Mielus tautiečius kviečiame atsilankyti. Žemiausios kainos. Ateikite, pamatysite, įsitikinsite.

Atidaryta nuo 6 val. ryto iki 11 val. vakaro. Kviečiami nuolatiniai valgytojai U. A. CAGARAI

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĖ — KALBINĖ PAGALBA

Jurandame geresnį darbą. Tarpininkaujame namus perkant ir parduodant. Parūpiname paskolą ir apdraudą. Atstovaujame įstaigose ir įmonėse. Sudarome dokumentus bei patvirtintus vertimus. Giname lietuvių interesus Kanadoje ir kituose kraštuose. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Š. Amerikos bei Europos universitetuose

JONAS JUSKAITIS

108 St. George St., Toronto, Ont., Canada. Tel. KI 1494 Skyrus: 750 Dundas St. W., Toronto. Tel. WA 0006

PRANEŠIMAS

Darbo sutarties baigimo pažymėjimų gavimo reikalu, prašoma registruotis:

1. Vyrai atvykę pirmuoju transportu ir nebaigę darbo sutarties, tarpininkaujant p. Manikienė atlikę registraciją Darbo ministerijoje.

2. Visi atlikę darbo sutartis, bet negavę oficialių sutarties baigimo pažymėjimų.

Registruoja: E. Manikienė, 213 Sunnyside Ave., Tel. KE 3309. P. Petrutis, 2 Bellwood Park, Tel. LO 0670.

APIPLĖŠĖ LIETUVI

Neseniai buvo apiplėštas baigęs sutartį prie elektros įstaigų statybos į Torontą persikėlęs lietuvis. Mieste nieko nepažindamas, jis paprašė informacijų nepažįstamų asmenų, kurie jį nuvedė į "viešbutį" ir apiplėšė, atimdami per 200 dolerių ir šveicarišką auksinį laikrodį.

Džiovininkai dėkoja

Kaip jau mūsų buvo pranešta LKMoterų Sąjungos Torontose skyrus užpnumerav 13 "Tėviškes Žiburių" egzempliorių eilei tremtinių džiovininkų sanatorijų Vokietijoje. Šiomis dienomis yra gauti Heilbronn sanatorijos LTB komiteto ir

Kanados žinios

Ir čia komunistai

Valdinėje "National Film Board", pasirodė, būta daug komunistų. Reikalas paaiškėjo, kada Krašto Gynimo Departamentas, norėdamas padaryti karinių sričių nuotraukas, šio darbo nepavedė valdinei NFB, bet pasikvietė privačią firmą. Tai davė progos valdžiai iširti reikalą. Karališkoji Raitoji Policija pravedė tardymą, kurio rezultate eile tarnautojų atleista, o kiti patys pasiskubino pasitraukti. Valdžia to nenorėjusi garsinti, kad nedidintų "kaninių" skaičius.

GELEŽINKELIŲ TARIFAS KELIAMAS

Aukščiausiasis Kanados teismas pripažino, kad geležinkelių reikalavimas transporto kainų

Čekų laikraštis

Kovo 2 d. Toronte pasirodė Nr. 1 čekų laikraščio "Novy Domov", skirtas T. G. Masariko gimimo 100 metų sukakčiai (kovo 7 d.). Leidėjai baigia rūpesčius savaitės spaustuvei įrengti.

RAUDON. KRYŽIUS IEŠKO

Balčiūnaitė Valerija, gimusi apie 1906 m. Gyvenusi Montrealy ar Toronte, ieškoma A. Valčiūnės - Stankevičiūtės iš Vokietijos.

Pilna gyvenimiškos tikrovės jaudinanti drama

DR. WILCZUR

Tėsinys neužmirštamų filmas

"Burtininkas"

Rodoma:

Toronte — pirmą ir antrą, kovo 20 ir 21 — šokių salė 62 Claremont. Trečią ir ketvirtą, kovo 22 ir 23 — 1087 Queen St. W. Šeštą, kovo 25 d. — 1032 Queen W.

Oshawa — penktą, kovo 24 d., — 219 Olive.

New Toronto — sekmą, kovo 26 d. — 175 — 7th St., pradžia 2.30 p.p.

West Toronto — sekmą, kovo 26 d. — 28 Heintzman, pradžia 8.15 v. v.

Šiokiomis dienomis pradžia visur 8 val. vak., sekmą. — 2.30 val. po pietų.

Denklingen sanatorijos lietuvių senjūno padėkos raštai. Heilbronn komitetas, nuosirdžiai dėkojamas už prisiminimą jų — ligonių, — gyvenančių tokias liūdnas dienas, dar primena, kad ligonių padėtis sunki, kad reikalinga ir vaistų bei maisto pašalpos. Laikas baigiamas: "Mes prašome: nepalikite mus vienus mūsų skaudžiam likimui".

Denklingen sanatorijos liet. lig. senjūnas tarp kitko rašo:

"Kai Vokietijoje teliko vienas lietuviškas laikraštis, mums ligoniams, turintiems daug laiko skaitymui, o ypač tiems, kuriems tik lietuviškas raštas teikiamas, kiekvienas spausdintas lietuviškas žodis pasidarė nepaprastai brangus. Tik iš laikraščio sužinojome apie po visą pasaulį išsiblaškiusių lietuvių kovą už egzistenciją ir jų dirbamą kilmę mūsų tėvynės laisvinimo darbą, iš kurio mes,

deja, — tikėkimės laukiai, — esame išjungti.

Už "Tėviškes Žiburius", kuriuos mes visi noriai skaitome ir gerime, nuosirdžiai dėkojame".

AUKOS "T. ŽIBURIAMS"

A. ir J. Savulioniai, Toronto, \$3.00.

Aukoję Winnipegiečiai: po \$2: V. Norkevičius, Vl. Virkučiai, E. Paleliūnienė, V. Jančiukai, J. Razma ir A. Dirsė, Flin Flon, Man.

Po \$1.: L. Bartinkai, O. Milerytė, El. Radavičiūtė, A. Dudačičiai.

Neįvardintos aukos \$4.

Bet kuris darbas, o ypač toks kultūrinis darbas kaip gero laikraščio leidimas, be aukų bei pasisventimo nebūtų įmanomas. Todėl visiems bet kuo prisidedantiems prie mūsų laikraščio palaikymo, bei platinimo nuosirdžiai dėkojame.

"TŽ" Adm.

Sudbury, Ont.

Pranešimas sudburiečiams

Kanados Lietuvių Bendruomenės Sudburio Laikinas Organizacinis Komitetas š.m. kovo mėn. 19 d. 7 val. vak. Št. Annes salėje, Ignatius St. 79, šaukia visų Sudburio ir apylin-

kės lietuvių susirinkimą, kuriame bus išrinkta KLB Sudburio apylinkės valdyba ir kontrolės komisija. Prašoma visus skaitlingai dalyvauti.

KLB Sudburio LOK.

MONTREAL, Que.

PAVYKUSI PARAPIJOS VAKARIENĖ

Kovo 5 d. tradicinė parapijos kazimierinė vakarienė šįmet višais atžvilgiais pavyko ir visiems paliko labai smagių įspūdžių. Prie stalų sėdėjo 450 žmonių ir apie šimtas namo grįžo, nes vietos nebuvo. Planuojamai naujai šv. Kazimiero bažnyčiai sunėsta \$1.100 aukų, o pelno nuo vakarienės ir loterijos liko apie \$600. Parapijiečiai loterijai suaukojo 35 daiktus. Dėmesį kreipė ramų darbo staliukas, kurį padirbdino naujaukurys J. Valiulis, 11-kos svarų lietuviškas sūris bei 18 svarų kumpis. Po skanios vakarienės, kurią paruošė moterų būrys, vadovaujant šeimininkėms A. Girdauskienei, E. Paznokienei ir p. Sinkuvienei, dvi sesutės Ivaškevičiūtės, Irena ir Ramutė, padainavo vietos vargonininko K. Žižiūno kompozicijų "Šventė", Vagačičio "Mamytė" ir "Muzika". Du Vincukai — Kajeckas ir Bubelis, palinksmi savo humoristinėmis dainėmis. Klebonas J. Bobinas širdingai padėkojęs visiems atsilankiusiems ir už gausias aukas, išstatė keletą skirtingų šikų projektuojamai naujai bažnyčiai, prašydamas pareikšti

nuomonę. Daugumai patiko šikais nr. 1, kuris vaizdavo moderninio stiliaus pastatą su vienu bokštu. Klebonas pareiškė norą susisiekti su Kanadoje esančiais lietuvišiais architektais, kad gautų projektą bažnyčiai lietuviško stiliaus, jei toks yra.

Vakarienėje matėsi Dr. Sungaila, Dr. Drevinskienė, Dr. Daukša, mokytojas A. Vaušas, mokytoja M. Arlauskaitė, buvusi "Nepr. Liet." redaktorė. Iš Amerikos buvo atvykę Dr. Namikas ir Dr. Kerpytė iš Plattsburg, N.Y., ir Dr. Dr. Kriaučeliūnaitė iš Rochester, N.Y.

Parapijos komiteto pirmininkas šiais metais yra p. Sinkus. Kor.

ATEITININKAI MINI ŠV. METUS

Kovo 19 d., šį sekmadienį, šv. Kazimiero bažnyčioje bus atliktos šv. Mišios už mirusius ir dabar Lietuvoje kovojančius ateitininkus. Visi ateitininkai ta proga priims šv. Komuniją.

Po pamaldų parapijos salėje įvyks bendri pusryčiai, kurių metu Dr. Daukša skaitys pritaiktą šv. Metų progą paskaitą.

Ateitininkai kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti.

Montrealio Ateitininkų Kuopos Valdyba.

Galima pirkti farmų

"Halifax Chronicle Herald" rašo: "Nuo 400 iki 500 apleistų ūkių laukia šeimininkų. Tie ūkiai prie nedidelių išlaidų gali pasidaryti gana pelningi.

Nuo 400 iki 500 ūkių turi persenusius savininkus, kurie su tinkama pagal sutartį, kad po jų mirties ūkiai pereitų dabar naujai atsiradusiems savininkui.

Šimtai ūkių, ypač Cape Breton rajone, kurie netinka maistui ūkininkavimui labai tinka avių ūkiui.

Pagal 1941 m. surašymo duomenis apie 1270 ūkių buvo apleista, nors jų didelė dalis turėjo puikią, derlingą žemę.

Imigracijos įstaigos pagedautų naujų ateivių, kurie būtų ūkininkais ir turėtų nors mažus kapitalus.

Apsigyvenimo aktas Naujoje Škotijoje numato naujai atvykusiam imigrantui 50% paskolos ir seniau čia gyvenantiems 75%, kurie jau gali įrodyti savo geras būsimos piliečio įvyktybes.

Daugelyje apleistų ūkių yra geri trobesiai, elektra, geri keliai ir t. t. Kai kurias farmas galima pirkti po 10 dol. už akrą kartu su trobesiais".

Gal būt lietuvių centrinės įstaigos galėtų paskirti žmogų šį klausimą tinkamai išstudijuoti ir net aplankyti farmas vietoje, kad galima būtų su ten esančiomis gyvenimo sąlygomis gerai susipažinti.

Norint gauti informaciją ir brošiūrų rašyti angliskai: Mr. S. I. Lewis, Superintendent of Immigration, Department of Agriculture and Marketing, Truro, Nova Scotia. St. B.

— EDMONTON, Alta.—Highwood turtingi anglies sluoksniai negali būti gerai eksploatuojami dėlto, kad ten nėra geležinkelio. Dabar ruošiamas projektas nutiesti į ten geležinkelį iš Calgary. Jis bus 65 mylių ir kainuos 6 mil. dolerių. Ties privati firma.

— OTTAWA. — JAV ir Kanados vyriausybės pasirašė naują sutartį dėl Niagaros krioklio eksploatacijos. Sutartį turės ratifikuoti abu parlamentai.

— OTTAWA. — Vyriausybė rengiasi susiaurinti savo subsidijas saviestis gamintojams. Dėl to laukiama, kad sviesto kaina nuo 58 ct. kris iki 52 ct.

Užsienio prekyba

1949 m. Kanada importavo prekių už 2.761 milijoną dol., o eksportavo už 2.993 mil. dol. Bendras prekybos balansas sudaro 261 mil. dol. aktyvo. 1948 m. aktyvas sudarė 473 mil. dol. 1947 m. — 1.724 mil. dol. Prekyba su JAV 1949 m. davė Kanadai 427 mil. dol. deficito, kai 1948 m. deficito tebuvo 283 mil. dol. Su Anglija prekyba pagyvėjo ir davė 402 mil. dol. aktyvo. Į Europą eksportas sumažėjo todėl, kad Europa neturi JAV dolerių apmokėti kanadiškiems gaminams.

Provincijų gyventojų didėjimas

Per paskutinius 50 m. Albertos provincijos gyventojų skaičius išaugo iš 73.000 1901 m. į 871.000 1949 m., tuo tarpu kai bendras Kanados gyventojų skaičius iš 5.371.000 išaugo į 13.549.000. Saskatchewano provincijos gyventojų skaičius iš 91.000 padidėjo iki 861.000, Britų Kolumbijos — 179.000 — 1.114.000; Manitobos — 255.000 — 778.000; Quebeco — 1.649.000 — 3.887.000; Ontario 2.183.000 — 4.411.000; Newfoundlando — 221.000 — 348.000; New Brunswick — 331.000 — 516.000; Nova Scotia — 46.000 — 645.000; Princ Edward sumažėjo iš 103 tūkst. į 94 tūkst. Šiaurės vakarų teritorijose ir Yukone sumažėjo iš 47.000 į 24.000.

— BARRIE, Ont. — Čia gyvenęs Toronto dieraščio Globe and Mail savininkas, buvęs cukro kasyklų savininkas, W. H. Wright, vietos ligoninės statybos reikalams paaukojo 192 tūkstančių dolerių. Jo sąlyga, kad vietos visuomenė sudėtų trūkstantis 76 tūkstančių dolerių. Tas pats Wright pradėjo mi dēlo, kad ten nėra geležinkelio. Dabar ruošiamas projektas nutiesti į ten geležinkelį iš Calgary. Jis bus 65 mylių ir kainuos 6 mil. dolerių. Ties privati firma.

DEMESIOI

Norėdami pirkti ar parduoti namus, ūkius, viešbučius kreipkitės į

FRANK PSZON
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.)

Telefonai:

Istaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyvenimo rajone. Čia jūs susikalbėsite savo gimtąja kalba, rasite mandagų ir sąžiningą patarnavimą.